Należytość pocztowa uiszczona ryczałtem.

Rok VII. **Nr 9.**

DZIENNIK URZĘDOWY

KURATORJUM OKRĘGU SZKOLNEGO KRAKOWSKIEGO

WYDAWANY Z FUNDUSZÓW NAUCZYCIELSTWA OKRĘGU.

Kraków, dnia 5 października 1928 r.

TREŚĆ:

TREŚĆ DODATKU:

157.

Rozporządzenie [1])

Ministra Poczt i Telegrafów z dnia 17 sierpnia 1928 r. o warunkach tudzież zasadach, obowiązujących przy wysyłaniu przesyłek pocztowych, zwolnionych od opłaty pocztowej.

Na podstawie ustępu 1 (punkt g) art. 23 ustawy z dnia 3 czerwca 1924 r. o poczcie, telegrafie i telefonie (Dz. U. R. P. Nr. 58 poz. 584) w brzmieniu, ustalonem art. 1 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. w sprawie zmiany ustawy z dnia 3 czerwca 1924 r. o poczcie, telegrafie i telefonie (Dz. U. R. P. Nr. 38, poz. 378), oraz art. 2 tegoż rozporządzenia zarządzam, co następuje:

§ 1. Przesyłki, wymienione w ustępie 1 art. 23 ustawy z dnia 3 czerwca 1924 r. o poczcie, telegrafie i telefonie (Dz. U. R. P. Nr. 58 poz. 584) w brzmieniu, ustalonem art. 1 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. w sprawie zmiany powyższej ustawy (Dz. U. R. P. Nr. 38, poz. 378), będą zwolnione od opłat pocztowych pod następującemi warunkami:

1) przesyłki winny odnośnie do rozmiarów, wagi, opakowania i adresu odpowiadać wymaganiom ustalonym w przepisach pocztowych;

2) wszelkie urzędowe przesyłki władz, urzędów, oraz organów pocztowych, telegr. i telefonicznych, jak również urzędowe zwykłe i polecone przesyłki listowe oraz paczki pocztowe, wymieniane między Pocztową Kasą Oszcz. a urzędami (agencjami) pocztowemi jako zbiornicami Pocztowej Kasy Oszczędności, winny być opatrzone na stronie adresowej nazwą wysyłającej władzy względnie urzędu, numerem dziennika czynności, klauzulą: „Sprawa służbowa wolna od opłaty pocztowej", oraz odciskiem pieczęci urzędowej;

3) urzędowe przesyłki listowe, zwykłe i polecone oraz za zwrotnem poświadczeniem odbioru, wysyłane przez władze i urzędy (organa) państwowe, winny być opatrzone na stronie adresowej nazwą wysyłającej władzy, względnie urzędu, numerem dziennika czynności, klauzulą: „Sprawa urzędowa — wolna od opłaty pocztowej", oraz odciskiem pieczęci urzędowej;

4) urzędowe zwykłe przesyłki listowe, wysyłane przez władze i urzędy (organa) samorządowe, winny być opatrzone na stronie adresowej nazwą wysyłającej władzy, względnie urzędu, numerem dziennika czynności, klauzulą: „Sprawa urzędowa w wykonaniu poruczonego zakresu działania — wolna od opłaty pocztowej", oraz odciskiem pieczęci urzędowej;

5) zwykłe przesyłki listowe, wysyłane przez osoby i instytucje, niezwolnione od opłaty pocztowej do władz i urzędów państwowych oraz samorządowych na wezwanie urzędowe tych władz i urzędów, winny być opatrzone na stronie adresowej imieniem i nazwiskiem osoby, względnie nazwą instytucji wysyłającej i jej dokładnym adresem, jak niemniej klauzulą: „Na wezwanie urzędowe — wolna od opłaty pocztowej";

6) przesyłki, zwolnione od opłat pocztowych, muszą być nadawane w urzędach (agencjach) pocztowych do rąk urzędnika pocztowego. Przesyłki takie wyjęte ze skrzynek pocztowych będą zwracane nadawcom, a w braku adresu nadawcy będą uważane za niedoręczalne;

7) przesyłki władz i urzędów, wymienionych wyżej w punktach 2), 3) i 4), muszą być nadawane zapomocą pocztowych książek nadawczych, w któ-

[1]) Ogłoszone w Dz. U. R. P. Nr. 80 poz. 702.

rych zarejestrowane przesyłki należy wpisać pojedynczo, a zwykłe przesyłki listowe w ogólnej sumie. Do nadawania zwykłych przesyłek listowych mogą władze i urzędy używać także książek własnego nakładu i wpisywać w nich te przesyłki pojedynczo, jednak urzędy i agencje pocztowe stwierdzają tylko ogólną ilość nadanych przesyłek.

§ 2. Do urzędowych przesvłek listowych zwykłych i poleconych, oraz za zwrotnem poświadczeniem odbioru władz i urzędów państwowych, oraz urzędowych zwykłych przesyłek listowych władz i urzędów samorządowych, dotyczączących poruczonego zakresu działania, wysyłanych w wyłącznym interesie adresatów, niezwolnionych od opłat pocztowych, mają zastososowanie odpowiednie przepisy § 1 z tą zmianą, że na przesyłkach władz i urzędów państwowych należy umieszczać klauzulę: „Sprawa urzędowa — opłatę pocztową uiści adresat", a na przesyłkach władz i urzędów samorządowych :„Sprawa urzędowa w wykonaniu poruczonego zakresu działania — opłatę pocztową uiści adresat".

§ 3. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Poczt i Telegrafów: *Bogusław Miedziński.*

158.

Prezydjum Rady Ministrów
L. 11663. Warszawa, dnia 6 lipca 1928 r.

Do

wszystkich Ministerstw w Warszawie — w sprawie wymiaru szczebla uposażenia w wypadkach przejścia do państwowej służby cywilnej z innych rodzajów służby.

Prezydjum Rady Ministrów zawiadamia, że Rada Ministrów powzięła na posiedzeniu w dniu 30 czerwca br. następującą uchwałę w sprawie wymiaru szczebla uposażenia w wypadkach przejścia do państwowej służby cywilnej z innych rodzajów służby.

1. W wypadkach bezpośredniego przejścia do państwowej służby cywilnej, unormowanej ustawą z dnia 17 lutego 1922 r. (Dz. U. R. P. Nr. 21 poz. 164), z innej służby państwowej, unormowanej innemi przepisami prawnemi, z wyjątkiem służby sędziowskiej i prokuratorskiej, wymierza się szczebel uposażenia w grupie, otrzymanej z tytułu nominacji, w sposób następujący:

a) jeżeli osoba przechodząca do państwowej służby cywilnej otrzymuje przy nominacji tę samą grupę uposażenia, jaką posiadała w służbie poprzedniej, zatrzymuje szczebel uposażenia dotychczas posiadany;

b) jeżeli grupa uposażenia uzyskana przy nominacji jest wyższa od poprzednio posiadanej, wymierza się szczebel uposażenia analogicznie jak przy awansach;

c) jeżeli grupa uposażenia uzyskana przy nominacji jest niższa od poprzednio posiadanej, wymierza się szczebel uposażenia, odpowiadający alfabetycznie szczeblowi w poprzednio posiadanej grupie wyższej.

2) Uchwała niniejsza obowiązuje od 1 lipca 1928 r. Uchwała niniejsza dotyczy również wypadków przejścia przed 1 lipca 1928 r., nie daje jednak prawa do różnicy uposażenia za czas ubiegły.

Szef Biura Prezesa Rady Min.: *Rodich Laskowski.*

Ministerstwo WR. i OP.
Nr. O. Prez. 4624/28. Warszawa, dnia 13 lipca 1928 r.

Powyższą uchwałę Rady Ministrów podaję do wiadomości i stosowania.

.p. o. Dyrektora Departamentu: *W. Kiliński* ppłk. S. G.

Kuratorjum Okręgu Szkolnego Krakowskiego
L. O. 1460/28 Kraków, dnia 25 sierpnia 1928 r.

Wydziałom, Oddziałom Kuratorjum, Dyrekcjom państwowych szkół średnich ogólnokształcących, szkół zawodowych, seminarjów nauczycielskich, Radom Szkolnym Powiatowym oraz Inspektorom szkolnym w Okręgu

do wiadomości.

Kurator Okręgu Szkolnego: *Dr. T. Kupczyński* w. r.

159.

Ministerstwo Skarbu
L. D. III. 2140/1. Warszawa, dnia 4 lipca 1928 r.

Do

Kancelarji Cywilnej Prezydenta Rzeczypospolitej, Biura Sejmu i Senatu, Najwyższej Izby Kontroli, Prezydjum Rady Ministrów i wszystkich Ministerstw w/m — w sprawie dodatku do uposażenia w miesiącach lipcu, sierpniu i wrześniu 1928 r.

I. Rada Ministrów na posiedzeniu w dniu 30 czerwca 1928 roku powzięła następującą uchwałę:

„Na zasadzie art. 5 ustęp 1 ustawy skarbowej na rok 1928/29 Rada Ministrów poleca Ministrowi Skarbu wypłacić osobom, objętym art. 1—4 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 23 stycznia 1928 roku w sprawie jednorazowego zasiłku dla funkcjonarjuszów państwowych (Dz. U. R. P. Nr. 7) w II kwartale okresu budżetowego 1928/29 miesięczne dodatki w wysokości 15% uposażenia wzgl. wynagrodzenia miesięcznego przy analogicznem zastosowaniu postanowień, zawartych w art. 1—4 powołanego rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej.

Wypłata dodatku dla czynnych funkcjonarjuszów za miesiąc lipiec 1928 r. nastąpi w dniu 16 lipca 1928 roku, za miesiące sierpień i wrzesień 1928 r. równocześnie z wypłatą uposażenia, względnie wynagrodzenia.

Wypłata dodatku dla emerytów, wdów i sierot ma nastąpić w dniach 1 sierpnia i 1 września 1928 r. w dwóch równych ratach".

II. Powyższe dodatki do uposażenia należy wypłacić w podanych terminach następującym osobom:

a) Pełniącym służbę na obszarze Państwa Polskiego funkcjonarjuszom państwowym, wymienionym w art. 1 ustawy z dnia 9 października 1923 r. o uposażeniu funkcjonarjuszów państwowych i wojska (Dz. U. R. P. Nr. 116 poz. 924), funkcjonarjuszom Dyrekcji Lasów Państwowych i Nadleśnictw, sędziom i prokuratorom, praktykantom i aplikantom, oraz wojskowym zawodowym i zatrzymanym czasowo w służbie czynnej oficerom rezerwy.

b) Pracownikom kontraktowym w służbie państwowej, pobierającym wynagrodzenie według grup uposażenia funkcjonarjuszów państwowych.

c) 1) Pracownikom kontraktowym w służbie państwowej, których cał-

kowite wynagrodzenie miesięczne, ustalone w sposób ryczałtowy, nie przekracza kwoty 1.000 zł.

2) Nieetatowym pracownikom kolejowym, stałym dziennie płatnym, objętym art. 102, 103 i 116 wymienionej ustawy z dnia 9 października 1923 r.

3) Pracownikom dziennie płatnym, pobierającym wynagrodzenie według grup uposażenia funkcjonarjuszów państwowych.

d) Osobom, uprawnionym do pobierania uposażenia emerytalnego, pensji wdowiej i sierocej na podstawie ustawy z dnia 11 grudnia 1923 r. o zaopatrzeniu emerytalnem funkcjonarjuszów państwowych i zawodowych wojskowych (Dz. U. R. P. Nr 6 poz. 46 z 1924 r.) w brzmieniu ustawy z dnia 13 lutego 1924 r. (Dz. U. R. P. Nr. 18 poz. 178), oraz rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 3 września 1926 r. o zaopatrzeniu emerytalnem nieetatowych pracowników Polskich Kolei Państwowych (Dz. U. R. P. Nr. 94 poz. 551).

do lit. a.

Przez uposażenie, stanowiące podstawę obliczenia powyższego dodatku rozumie się uposażenie, obliczone na podstawie art. 3, 4, 5, 37 ustęp pierwszy, 39 ustęp trzeci, 47 ustęp pierwszy, 48 ustęp drugi, 49 ustęp drugi, 54 ustęp pierwszy, 62 ustęp pierwszy i 118 wymienionej ustawy z dnia 9 października 1923 r., art. 4, 5, 8 i 25 ustawy z dnia 5 grudnia 1923 r. o uposażeniu sędziów w sądownictwie powszechnem i administracyjnem, oraz prokuratorów (Dz. U. R. P. Nr. 134 poz. 1107), względnie §§ 29 i 30 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 30 grudnia 1924 r. o organizacji administracji lasów państwowych (Dz. U. R. P. Nr. 119 poz. 1079), przy uwzględnieniu postanowień art. 8 ustawy z dnia 18 grudnia 1926 r. o uzupełnieniu prowizorjum budżetowego za czas od 1 października do 31 grudnia 1926 r. i o prowizorjum budżetowem za czas od 1 stycznia do 31 marca 1927 r. (Dz. U. R. P. Nr. 125 poz. 725).

Omawiane dodatki do uposażeuia należą się także osobom, które pozostają na urlopie płatnym, w stanie nieczynnym z prawem do uposażenia lub są zawieszone w służbie, nie należą się zaś osobom, które w danym miesiącu nie mają prawa do uposażenia (np. aplikacja bezpłatna, urlop bezpłatny, stan nieczynny bez prawa do uposażenia, urlop bez uposażenia na czas pełnienia obowiązkowej służby wojskowej). Zmniejszenie uposażenia w czasie zawieszenia w służbie (w trybie np. art. 58 ustawy z dnia 17 lutego 1922 r. o organizacji władz dyscyplinarnych i postępowaniu dyscyplinarnem przeciwko funkcjonarjuszom państwowym (Dz. U. R. P. Nr. 21 poz. 165) i analogicznych przepisów) nie powoduje zmniejszenia omawianego dodatku.

Do pełniących służbę na obszarze Państwa Polskiego nie należą osoby, zajmujące stanowiska służbowe poza granicami Państwa Polskiego i na obszarze w. m. Gdańska.

do lit. b.

O ile pracownik kontraktowy w myśl umowy z nim zawartej pobiera wynagrodzenie w wysokości ułamka uposażenia pewnej grupy (np. postanowienie umowne tej treści: Pan..... pobierać będzie ze Skarbu Państwa wynagrodzenie równe $^3/_4$ uposażenia funkcjonarjuszów państwowych XVI grupy szczebla a), wówczas oblicza się dodatek od ułamka (np. $^3/_4$) uposażenia danej grupy.

do lit. c.

Za podstawę obliczenia tych dodatków przyjmuje się dla pracowników w wymienionych punktach 2 i 3 normalne uposażenie (wynagrodzenie) miesięczne posiadanej przez pracownika kategorji (grupy i szczebla płacy) uposażenia łącznie z dodatkiem ekonomicznym, stołecznym, kresowym i 10% podwyższeniem, przyznanem na podstawie art. 8 ustawy z dnia 18 grudnia 1926 r. o uzupełnieniu prowizorjum budżetowego za czas od 1 października do 31 grudnia 1926 r. i o prowizorjum budżetowem za czas od 1 stycznia do 31 marca 1927 r. (Dz. U. R. P. Nr. 125 poz. 725), zaś dla pracowników, wymienionych w punkcie 3 normalne wynagrodzenie miesięczne, przyczem przez „normalne uposażenie (wynagrodzenie) miesięczne“ należy rozumieć wynagrodzenie za wszystkie dni pracy w danym miesiącu. Jednorazowy zasiłek oblicza się od tego właśnie wynagrodzenia, chociażby dany pracownik np. z powodu choroby lub wstąpienia do służby po rozpoczęciu się miesiąca nie pobrał wynagrodzenia za wszystkie dni pracy w tym miesiącu.

Przez „całkowite wynagrodzenie miesięczne“, wymienione w pkt. c. 1., należy rozumieć wynagrodzenie miesięczne łącznie ze wszystkiemi dodatkami.

do lit. d.

Za podstawę obliczenia dodatków dla emerytów, wdów i sierót należy brać uposażenie emerytalne względnie pensję wdowią lub sierocą.

Do dodatków dla emerytów należy stosować w drodze analogji postanowienia art. 25 wymienionej ustawy emerytalnej z dnia 11 grudnia 1923 r. Jeżeli więc emeryt z tytułu swego stanowiska w instytucji państwowej lub samorządowej ma prawo do dodatku, może otrzymać tylko taką część dodatku, przyznanego emerytom, która wraz z dodatkiem, należącym się z tytułu służby emeryta w instytucji państwowej lub samorządowej, nie przewyższa kwoty dodatku, do którego emeryt miałby prawo z tytułu ostatnio zajmowanego stanowiska w czynnej służbie państwowej.

III. Omawiane 15%owe dodatki do uposażenia czynnego, emerytalnego, pensji wdowiej i sierocej są dodatkami miesięcznemi i niezależnie od tego, że np. dodatki te dla emerytów, wdów i sierót za okres trzech miesięcy (lipiec, sierpień i wrzesień 1928 r.) wypłacane będą w dwóch ratach (1 sierpień i 1 wrzesień 1928 r.), należą się za dany miesiąc tym osobom, które w danym miesiącu miały prawo do uposażenia czynnego, emerytalnego, pensji wdowiej lub sierocej.

Tak: np. urzędnik, przyjęty do służby państwowej po 15 lipca 1928 roku, mający zatem prawo do połowy uposażenia za ten miesiąc, winien otrzymać również połowę dodatku miesięcznego, t. j. $7\frac{1}{2}$%. Emerytowi, który w lipcu b. r. pobrał jeszcze emeryturę, lecz niedożył już 1 sierpnia 1928 r., przysługuje omawiany dodatek do emerytury za lipiec, t. j. w wysokości 15%.

W razie zajmowania przez jedną osobę kilku stanowisk (np. jedno o stosunku służbowym publiczno-prawnym, inne o stosunku kontraktowym) należy wypłacać dodatek z tytułu jednego stanowiska.

Omawianych dodatków nie należy wliczać do podstawy obliczeniowej odprawy i pośmiertnego.

Od tych dodatków nie należy również potrącać opłat emerytalnych, unormowanych art. 7 wymienionej ustawy emerytalnej z dnia 11 grudnia 1923 r.

Pod względem podatku dochodowego traktuje się niniejsze dodatki jako jednorazowe wynagrodzenie.

Wydatek związany z asygnowaniem dodatków należy zarachowywać na te paragrafy względnie pozycje budżetu, z których wypłaca się uposażenie, emeryturę względnie wynagrodzenie danych osób.

Ministerstwo skarbu prosi o wydanie dalszych zarządzeń w sprawie wypłaty omawianych dodatków w terminach podanych w uchwale Rady Ministrów.

Podsekretarz Stanu: *Grodyński.*

Ministerstwo Wyznań Religijnych
i Oświecenia Publicznego
Nr. O. R. 8664/28. Warszawa, dnia 9 lipca 1928 roku.

Do

Kuratorjów Okręgów Szkolnych, Śląskiego Urzędu Wojew., Wydziału Ośw. Publ., Liceum Krzemienieckiego, Rektoratów i Dyrekcyj Szkół Wyższych, Szkoły Sztuk Pięknych w Warszawie — w sprawie dodatku do uposażenia w miesiącach lipcu, sierpniu i wrześniu b. r.

do wiadomości i wykonania.

wz. Naczelnik Wydziału: *E. Waydel.*

Kuratorjum Okręgu Szkolnego Krakowskiego.
L. O. 1397/28. Kraków, dnia 12 lipca 1928 r.

Wydziałom, Oddziałom Kuratorjum, Dyrekcjom państwowych szkół średnich ogólnokształcących, szkół zawodowych, seminarjów nauczycielskich, Radom Szkolnym Powiatowym i Inspektorom szkolnym w Okręgu

do wiadomości.

Kurator Okręgu Szkolnego: *Dr. T. Kupczyński wr.*

160.

Ministerstwo Skarbu.
L. D. III. 2744/I. Warszawa, dnia 1 września 1928 r.

Do

Kancelarji Cywilnej Prezydenta Rzeczypospolitej, Biura Sejmu i Senatu, Najwyższej Izby Kontroli, Prezydjum Rady Ministrów i wszystkich Ministerstw — sprawie dodatków do uposażenia w IV kwartale 1928 r.

Rada Ministrów powzięła w dniu 29 sierpnia 1928 r. następującą uchwałę:

„Na zasadzie art. 5 ustęp 1 ustawy skarbowej na rok 1928/29 Rada Ministrów poleca Ministrowi Skarbu wypłacić osobom, objętym art. 1 i 4 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 23 stycznia 1928 roku w sprawie jednorazowego zasiłku dla funkcjonarjuszów państwowych (Dz. U. R. P. Nr. 7), w trzecim kwartale okresu budżetowego 1928/29 miesięczne dodatki w wysokości 15% uposażenia względnie wynagrodzenia miesięcznego przy analogicznem zastosowaniu postanowień, zawartych w art. 1 i 4 powołanego rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej.

Wypłata dodatku tak dla czynnych funkcjonarjuszów, jakoteż dla emerytów, wdów i sierot nastąpi w dniach: 1 października, 1 listopada i 1 grudnia 1928 r. równocześnie z wypłatą uposażenia względnie wynagrodzenia“.

Podając powyższą uchwałę do wiadomości, Ministerstwo Skarbu oznajmia, że do wypłaty dodatku do uposażenia w miesiącach październiku, li-

stopadzie i grudniu 1928 r. stosują się odpowiednio postanowienia okólnika Ministerstwa Skarbu z dnia 4 lipca 1928 r. L. D. III. 2140/1.

Ministerstwo Skarbu nadmienia w końcu co następuje:

I. Miesięczne dodatki, przyznawane na zasadzie art. 5 ustęp 1 ustawy skarbowej na okres 1928/29, nie mają charakteru podwyższenia uposażenia.

II. Ponieważ zajęciu administracyjnemu, tudzież zapowiedzeniu i zajęciu sądowemu podlegają w myśl ustawy z dnia 17 lutego 1922 r. o państwowej służbie cywilnej (Dz. U. R. P. Nr. 21 poz. 164) tudzież ustaw (rozporządzeń Prezydenta z mocą ustawy), normujących powyższą kwestję w odniesieniu do osób, niepodlegających ustawie o państwowej służbie cywilnej, wszelkie należności, otrzymywane przez funkcjonarjusza (wojskowego) z tytułu jego stosunku służbowego z wyjątkiem należności, wyliczonych wyczerpująco w art. 49 wspomnianej ustawy o państwowej służbie cywilnej względnie w odpowiednich artykułach ustaw (rozporządzeń Prezydenta z mocą ustawy), o których była wyżej mowa, nie ulega wątpliwości, że wspomniany miesięczny dodatek podlega zajęciu administracyjnemu tudzież zapowiedzeniu i zajęciu sądowemu w granicach, zakreślonych w powołanych wyżej ustawach (rozporządzeniach Prezydenta z mocą ustawy).

Minister Skarbu: *G. Czechowicz.*

Ministerstwo Wyznań Religijnych
i Oświecenia Publicznego
Nr. O. R. 10632/28. Warszawa dnia 8 września 1928 roku.

Kuratorjom Okręgów Szkolnych, Rektoratom i Dyrekcjom Szkół Wyższ., Szkole Sztuk Pięknych w Warszawie, Liceum Krzemienieckiemu, Wydziałowi Ośw. Publ. Wojew. Śląsk. w Katowicach i Władzom Szkolnym I instancji.

do wiadomości i wykonania z nadmienieniem, że treść okólnika Min. Skarbu z dnia 4/VII 1928 r. L. D. III. 2140/1 została podana do wiadomości za N. O. R. 8664/28 z dn. 9/VII b. r.

Naczelnik Wydziału: *Walter.*

Kuratorjum Okręgu Szkolnego Krakowskiego
L. O. 1747/28. Kraków, dnia 18 września 1928 r.

Wydziałom, Oddziałom Kuratorjum, Dyrekcjom państwowych szkół średnich ogólnokształcących, szkół zawodowych, seminarjów nauczycielskich, Radom Szkolnym Powiatowym, oraz Inspektorom szkolnym w Okręgu

do wiadomości w związku z powyżej ogłoszonem zarządzeniem z dnia 12 lipca 1928 r. L. O. 1397/28.

Kurator Okręgu Szkolnego: *Dr. T. Kupczyński* w. r.

161.

L. O. 1721/28. Kraków, dnia 11 września 1928 r.

Do

Dyrekcyj państwowych szkół średnich ogólnokształcących, szkół zawodowych i seminarjów nauczycielskich w Okręgu — w sprawie mieszkań służbowych.

Ministerstwo WR. i OP. wyjaśniło rozporządzeniem z dnia 5 września 1928 r. Nr. O. Prez. 5497/28 na podstawie pisma Ministerstwa Robót Publicznych z dnia 28 sierpnia r. b. L. Dz. X. 2351/28, że mieszkanie służbowe,

przyznane dyrektorowi szkoły, względnie jakiegokolwiek innego zakładu naukowego, przysługuje również pełniącemu obowiązki dyrektora na czas wykonywania przezeń tych czynności.

Kurator Okręgu Szkolnego: *Dr. T. Kupczyński* wr.

162.

L. O. 1722/28. Kraków, dnia 11 września 1928 r.

Do

Wydziałów, Oddziałów Kuratorjum, Dyrekcyj państwowych szkół średnich ogólnokształcących, szkół zawodowych i seminarjów nauczycielskich w Okręgu — w sprawie regulaminu dla zarządzających domami państwowemi.

Nawiązując do zarządzenia z dnia 10 lutego 1928 r. L. O. 257/28, ogłoszonego w Dz. U. Kuratorjum Nr. 3 z r. 1928, zawiadamiam, że Ministerstwo WR. i OP. wyjaśniło rozporządzeniem z dnia 5 września 1928 r. Nr. O. Prez. 5498/28 na podstawie pisma Ministerstwa Robót Publicznych z dnia 28 sierpnia r. b. L. Dz. X. 2356/28, że §§ 5 i 6 regulaminu dla zarządzających domami państwowemi dopuszczają możliwość wynagrodzenia zarządcy za sprawowane czynności, względnie urzędnika sprawującego te czynności w godzinach pozabiurowych.

Wysokość wynagrodzenia winna być ustaloną w porozumieniu z odnośną Dyrekcją Robót Publicznych, zaś koszt wynagrodzenia pokrywany z sum preliminowanych na zarząd i utrzymanie danego gmachu w budżecie odnośnego resortu, co jest przewidziane rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 30/4 1924. (Monitor Polski Nr. 111, poz. 319) § 8 ust. 4.

Kurator Okręgu Szkolnego: *Dr. T. Kupczyński* wr.

163.

L. O. 1802/28. Kraków, dnia 18 września 1928 r.

Do

Wydziałów, Oddziałów Kuratorjum, Dyrekcyj państwowych szkół średnich ogólnokształcących, szkół zawodowych, seminarjów nauczycielskich, Rad Szkolnych Powiatowych, oraz Inspektorów szkolnych w Okręgu — w sprawie kursu 4% premjowej pożyczki inwestycyjnej przy przyjmowaniu jej na wadja i kaucje.

Ministerstwo WR. i OP. zawiadomiło rozporządzeniem z dnia 13 września 1928 r. Nr. O. R. 10824/28 na podstawie pisma Ministerstwa Skarbu z dnia 31 sierpnia 1928 r. L. D. II. 4643/2, że obligacje 4% premjowej pożyczki inwestycyjnej mogą być przyjmowane przez władze i urzędy państwowe na wadja przy przetargach, oraz kaucje na zabezpieczenie wszelkiego rodzaju umów lub zaliczek, wypłacanych na dostawy i roboty rządowe, jak również na zabezpieczenie udzielanych przez Skarb Państwa kredytów akcyzowych, celnych i transportowych, do wysokości 90% sumy nominalnej obligacyj.

Kurs ten obowiązuje aż do odwołania.

Kurator Okręgu Szkolnego: *Dr. T. Kupczyński* wr.

164.

Ministerstwo Wyznań Religijnych
i Oświecenia Publicznego

Nr. I. 7259/28. Kraków, dnia 24 sierpnia 1928 r.

Do

Kuratorjum Okręgu Szkolnego Krakowskiego w Krakowie — w sprawie interpretacji art. 68, 102 i 104 pragmatyki nauczycielskiej.

Na zapytanie jednego z Kuratorjów Okręgów Szkolnych Ministerstwo wyjaśnia, jak następuje:

1) Rozwiązanie stosunku służbowego nauczyciela szkół państwowych i publicznych w razie samowolnego uchylenia się od służby po myśli art. 68 ustawy z dnia 1 lipca 1926 r. o stosunkach służbowych nauczycieli w brzmieniu, ogłoszonem w Dzienniku Ustaw R. P. z 1928 r. Nr. 47, poz. 462, następuje przez fakt samowolnego uchylenia się od obowiązków służbowych, a władza w zarządzeniu swojem stwierdza tylko fakt rozwiązania stosunku służbowego. Wobec tego w piśmie do danego nauczyciela nie należy używać słów „zwalniam ze stanowiska.. ...", lecz słów „stwierdzam, że przez samowolne uchylenie się od pełnienia obowiązków służbowych w czasie od...... do...... rozwiązany został stosunek służbowy Pana, jako nauczyciela...... z dniem......"

Stosownie do przyjętego wyżej stanowiska jako datę rozwiązania stosunku służbowego wymienić należy w piśmie datę pierwszego dnia, z którym dany nauczyciel samowolnie uchylił się od pełnienia obowiązków służbowych.

2) Władza, która wdrożyła postępowanie dyscyplinarne i zarządziła dochodzenia, aż do chwili skierowania sprawy do właściwej Komisji Dyscyplinarnej może umorzyć każdej chwili dochodzenie dyscyplinarne, zawiadamiając o tem interesowanego nauczyciela, którego po myśli art. 102 ustawy o stosunkach służbowych nauczycieli zawiadomiła o wdrożeniu postępowania dyscyplinarnego.

Po skierowaniu sprawy do Komisji Dyscyplinarnej ma zastosowanie w drodze analogji przepis art 111 powołanej ustawy.

Dyrektor Departamentu: *Wł. Żłobicki* wr.

Kuratorjum Okręgu Szkolnego Krakowskiego.

L. I. 29213/28. Kraków, dnia 6 września 1928 r.

Radom Szkolnym Powiatowym i Inspektorom szkolnym w Okręgu
do wiadomości.

Kurator Okręgu Szkolnego *Dr. T. Kupczyński* w. r.

165.

Działy wizytacyjne.

Kurator O. S. powierzył od 1 września 1928 r. nadzór nad szkołami średniemi ogólnokształcącemi w następujący sposób:

1. Dr. Jakóbiec Jan, wizytator szkół.

Państwowe.	Prywate.
Biała	Biała
Kraków, I, IV, X	Kraków, im. Jadwigi

Tarnów, I, II
Częstochowa, im. Słowackiego
Kielce, im. Reja
Kielce, im. bł. Kingi
Radom, I. im. Kochanowskiego.

Kraków, SS. Urszulanek
Rokiciny, SS. Urszulanek
Tarnów, SS. Urszulanek
Zbylitowska Góra
Częstochowa, — Zw. Zaw. Naucz.
Częstochowa — „Nauka i Praca"
Częstochowa — Dra F. Axera
Kielce — Wolmann Zimnowodziny
Kielce — im. św. Stanisł. Kostki
Kielce — im. Mickiewicza
Radom — im. Konopnickiej
Radom — Blaszyńskiego.

2. Kydryński Juljusz, wizytator szkół.

Państwowe.

Kraków, II, III
Myślenice
Nowy Sącz I. II
Wadowice
Dąbrowa Górnicza
Miechów
Olkusz

Prywatne.

Kraków — ks. Misjon. na Stradomiu
Kraków — ks. Misjon. na Nowej Wsi
Kraków — im. Platerówny
Nowy Sącz — Komit. Obywatelskiego
Nowy Sącz — SS. Niepokalanek
Wadowice — Ks. Pallottynów
Wadowice — OO. Karmelitów Bosych
Dąbrowa Górnicza
Będzin — Zgromadzenia Kupców
Będzin — „Jabne"
Będzin — Bojarskiej
Będzin — Krzymowskiej i Replińskiej
Olkusz
Skarżysko — Kamienna
Stopnica.

3. Wajdowicz Władysław, wizytator szkół.

Państwowe.

Jasło
Kraków, V, VII
Nowy Targ
Żywiec
Kielce — im. Śniadeckiego
Sosnowiec — im. B. Prusa
Sosnowiec — im. Staszica
Sosnowiec — im. Platerówny.

Prywatne.

Dąbrowa koło Tarnowa
Dębowiec
Jasło — im. bł. Jolanty
Jasło — SS. Wizytek
Kraków — Ks. Salezjanów
Kraków — OO. Paulinów
Oświęcim — im. Konarskiego
Oświęcim — Ks. Salezjanów
Ropczyce
Kielce — Gminy Izraelickiej
Sosnowiec — Rzadkiewiczowej
Sosnowiec — liceum Podkajowej
Sosnowiec — Zrzeszenia Rodzic.
Sosnowiec — Żyd. Tow. Szk. Śr.
Staszów.

4. Wierzbicki Władysław, wizytator szkół.

Państwowe.	Prywatne.
Dębica	Kraków — im. Jaworskiego
Gorlice	Kraków — Kursy podoficerskie
Kraków, VIII, IX	Rabka — Dra Wieczorkowskiego
Mielec	Rabka — im. św. Tereski
Tarnów III	Rabka SS. Nazaretanek
Zakopane	Rakowice
Częstochowa — im. Sienkiewicza	Staniątki
Częstochowa — im. Traugutta	Tarnów — im. Orzeszkowej
Sandomierz.	Tarnów — żydowskie
	Zakopane — sanatoryjne
	Częstochowa — SS. Nazaretanek
	Częstochowa — m. Twa żyd. szk. śr.
	Częstochowa — ż. Twa żyd. szk. śr.
	Sandomierz.

5. Wrzosek Stanisław, p. o. wizytatora szkół.

Państwowe.	Prywatne.
Bochnia	Grybów
Brzesko	Kraków — im. Kaplińskiej
Chrzanów	Kraków — żydowskie
Kraków VI	Kraków — Kursy „Wiedza“
Wieliczka	Kraków — Kursy „Matura“
Końskie	Wieliczka
Ostrowiec	Jędrzejów
Pińczów	Kozienice
Radom II. im. Chałubińskiego	Opatów
	Ostrowiec
	Radom — M. Gajl
	Radom — Twa „Przyjaciół Wiedzy“
	Szczekociny
	Zawiercie — Twa „Szkoła Srednia“
	Zawiercie — H. Malczewskiej.

166.

Ruch służbowy.

Kuratorjum.

P. Minister WR. i OP. rozporządzeniem z dnia 7 września 1928 r. Nr. O. Prez. 5482/28 przeniósł p. Jerzego Buzka na podstawie art. 52 ustawy z dnia 17 lutego 1922 r. (Dz. U. R. P. Nr. 21, poz. 164) z urzędu z dniem 1 grudnia 1928 r. ze stanowiska adjunkta kancelaryjnego IX. st. służb. w Kuratorjum Okr. Szkoln. Krakowskiego na równorzędne stanowisko do Kuratorjum Okręgu Szkolnego Poznańskiego w tym samym stopniu służbowym.

Szkolnictwo powszechne.

Kurator O. S. zamianował na zasadzie art. 11 ustawy z dnia 1/7 1926 r. o stosunkach służbowych nauczycieli z dniem 1 sierpnia 1928 r. w drodze konkursu S. Marję Porożyńską, st. nauczycielkę 2-kl. szkoły powsz. w Grabinach, pow. ropczyckim, kierowniczką tejże szkoły powsz.

p. Władysława Potępę, st. naucz. szk. powsz. w Zabłędzy, pow. tarnowskim, stałym kierownikiem 2-kl. szkoły powsz. w Jodłówce koło Wałek, powiecie tarnowskim.

p. Jana Pustułkę, st. naucz. szk. powsz. w Zabrzeży, pow. nowosądeckim, stałym kierownikiem 3-kl. szkoły powsz. w Jazowsku, powiecie nowosądeckim.

p. Kazimierę Rogozińską, st. nauczycielkę 7-kl. szkoły powszechnej żeńskiej im. Król. Jadwigi w Starym Sączu, pow. nowosądeckim, stałą kierowniczką tejże szkoły powszechnej.

p. Józefa Rykalę, st. kierow. 3 kl. szkoły powszechnej w Białym Dunajcu, pow. nowotarskim, stałym kierownikiem 4 kl. szkoły powszechnej w Sułkowicach Łęgu, pow. wadowickim.

p. Anielę Sablikównę, st. naucz. szk. powsz. w Łękach, pow. bialskim, stałą nauczycielką samoistną 1-kl. szkoły powsz. w Malcu, pow. bialskim.

p. Adama Sarneckiego, st. nauczyciela szkoły powsz. w Kępie Nagnajowskiej, pow. sandomierskim, stałym kierownikiem 2 kl. szkoły powsz. w Samborcu, pow. sandomierskim.

p. Zofję Sieczkównę, naucz. 3-kl. szkoły powsz. w Ponikwi, powiecie wadowickim, stałą kierowniczką tejże szkoły powsz.

p. Marję Sielecką, naucz. szkoły powsz. w Łazach, pow. bocheńskim, stałą nauczycielką samoistną 1-kl. szkoły powsz. w Dąbrowicy, pow. bocheńskim.

p. Tadeusza Sygnarskiego, st. nauczyciela szkoły powszechnej w Dąbiu, pow. mieleckim, stałym kierownikiem 2 kl. szkoły powsz. w Żyrakowie, pow. ropczyckim.

p. Leona Sygulińskiego, st. naucz. szk. powsz. w Żukowicach Nowych, pow. tarnowskim, stałym kierownikiem tejże szkoły powsz.

p. Franciszka Szeligiewicza, st. naucz. szkoły powsz. w Jaworznie na Niedzieliskach, pow. chrzanowskim, stałym kierownikiem 4-kl. szkoły powszechnej w Łukowicy, pow. limanowskim.

p. Stanisława Szostka, st. naucz. szk. powsz. Nr. 6 w Częstochowie, stałym kierownikiem 7-kl. szkoły powsz. Nr. 17 w Częstochowie, powiecie częstochowskim.

p. Anielę Ulrichową, st. naucz. 2-kl. szkoły powsz. w Chomranicach, pow. nowosądeckim, stałą kierowniczką tejże szkoły powsz.

p. Stefana Witkowskiego, st. naucz. 3-kl. szk. powsz. w Jastrzębiu, gm. Rogowie, pow. radomskim, stałym kierownikiem tejże szkoły powsz.

p. Stefana Zarumę, st. nauczyciela 2-kl. szkoły powsz. w Podborzu, pow. mieleckim, stałym kierownikiem tejże szkoły powszechnej.

Kurator O. S. przeniósł z urzędu z dn. 1/8 1928 r. na zasadzie art. 58 ustawy z dnia 1/7 1926 r. o stosunkach służbowych nauczycieli p. Zofję Migulową, st. naucz. szk. powsz. w Krzeszowicach, pow. chrzanowskim, na posadę nauczycielki do 7-kl. szkoły powsz. żeńskiej w Trzebini, powiecie chrzanowskim.

Kurator O. S. przeniósł z dniem 1 sierpnia 1928 r. na zasadzie art. 58 ustawy z dnia 1/7 1926 r. o stosunkach służbowych nauczycieli na własną prośbę: p. Stanisławę Bielecką, naucz. szk. powsz. męskiej im. Ł. Górnickiego w Oświęcimiu, pow. oświęcimskim, na posadę nauczycielki do 7-kl. szkoły powszechnej żeńskiej im. Królowej Jadwigi w Oświęcimiu, powiecie oświęcimskim.

p. Eugenję Jaklewiczową, st. naucz. szk. powsz. w Zagórzycach, gm. Kazimierzy Wielkiej, pow. pińczowskim, na posadę naucz. do 7-kl. szkoły powsz. w Kazimierzy Wielkiej, pow. pińczowskim.

p. Tadeusza Kaniowskiego, st. naucz. szkoły powsz. w Parszywce, gm. Górach, pow. pińczowskim, na posadę nauczyciela do 1-kl. szkoły powsz. w Skorocicach, gm. Zagości, pow. pińczowskim.

p. Marję Karasińską, stałą naucz. szkoły powsz. żeńskiej im. Hofmanowej w Oświęcimiu, pow. oświęcimskim, na posadę nauczycielki do 7-kl. szk. powsz. żeńskiej im. Królowej Jadwigi w Oświęcimiu.

p. Roberta Kolarzyka, st. kier. szk. powsz. w Hałcnowie, pow. bialskim, na posadę kierownika 2 kl. szk. powsz. w Łękach, pow. bialskim.

p. Bronisławę Kosińską, st. naucz. szk. powsz. męskiej im. J. Słowackiego w Starym Sączu, pow. nowosądeckim, na posadę nauczycielki do 7-kl. szkoły powsz. żeńskiej im. Królowej Jadwigi w Starym Sączu, pow. nowosądeckim.

p. Jadwigę Kurkównę, st. naucz. szkoły powsz. w Ochotnicy Dolnej, pow. nowotarskim, na posadę naucz. do 5-kl. szk. powsz. im. Jana Kochanowskiego w Jaworznie na Niedzieliskach, pow. chrzanowskim.

p. Stanisława Pachocińskiego, st. naucz. szkoły powsz. w Skorocicach, gm. Zagości, pow. pińczowskim, na posadę naucz. do 3-kl. szkoły powsz. w Stradowie, gm. Chroberzu, pow. pińczowskim.

p. Piotra Salomona, st. naucz. szk. powsz. w Kazimierzy Wielkiej, pow. pińczowskim, na posadę naucz. do 1-kl. szk. powsz. w Zagorzycach, gm. Kazimierzy Wielkiej, pow. pińczowskim.

Ministerstwo WR. i OP. przeniosło z urzędu dla dobra szkoły z dniem 1 września 1928 r.: p. Marję Chumlównę, stałą naucz. 4-kl. publ. szk. powsz. w Ochotnicy Dolnej, pow. nowotarskim, na stanowisko nauczycielki do 2-kl. publ. szk. powsz. w Roztoce-Brzezinach, pow. nowosądeckim.

p. Jana Figla, st. naucz. publ. szkoły powsz. im. K. Brodzińskiego w Tarnowie, na równorzędną posadę nauczyciela 7-kl. publ. szkoły powsz. Nr. 17 w Częstochowie.

p. Michała Sochę, st. naucz. publ. szk. powsz. z Żarkach, pow. zawierciańskim, na stanowisko naucz. 7 kl. publ. szkoły powsz. w Niekłaniu, pow. koneckim.

p. Honoratę Sterankównę, st. naucz. szkoły powsz. w Żegiestowie, pow. nowosądeckim, na równorzędne stanowisko do szkoły powsz. w Wierzbanowej, powiecie wielickim.

na własną prośbę: p. Stefanię Błaszczykową, st. naucz. publ. szkoły powsz. męskiej w Lubartowie, pow. lubartowskim, na stanowisko naucz. 7-kl. szkoły powsz. Nr. 18 w Sosnowcu, pow. będzińskim.

p. Stanisława Kądziołkę, st. naucz. publ. szk. powsz. w Nowych Hajdukach, pow. świętochłowickim, na równorzędną posadę naucz. 3 kl. publ. szk. powsz. w Łomnicy, pow. nowosądeckim.

p. Marję Koniecznównę, st. naucz. publ. szkoły powsz. w Heleńowie, pow. łęczyckim, na stanowisko naucz. 2 kl. publ. szkoły powsz. w Ogonowicach, pow. opoczyńskim.

p. Janinę Warszawską, st. naucz. publ. szkoły powsz. w Gaszynie, pow. wielskim, na stanowisko naucz. 7-kl. szkoły powsz. im. Kazimierza Wielkiego w Opocznie, pow. opoczyńskim.

Kurator Okręgu Szkolnego przeniósł z dniem 1/9 1928 r. z urzędu

na zasadzie art. 58 ustawy z dnia 1/7 1926 r. o stosunkach służbowych nauczycieli: p. Alojzę Schmidtównę, naucz. szkoły powsz. w Czernichowie, pow. krakowskim, na posadę nauczycielki do 7-kl. szkoły powsz. w Rybnej, pow. krakowskim.

p. Piotra Słoninę, tymcz. naucz. szkoły powsz. Nr. 17 w Częstochowie, pow. częstochowskim, na posadę naucz. do 7-kl. szk. powsz. męskiej im. K. Brodzińskiego w Tarnowie, pow. tarnowskim.

p. Zofję Tomaszewską, stałą nauczycielkę szk. powsz. w Zielonkach, pow. krakowskim, na posadę nauczycielki do 6 kl. szk. powsz. w Rącznej, powiecie krakowskim.

Kurator O. S. przeniósł z dniem 1/8 1928 r. z urzędu ze względu na zmianę organizacji szkoły p. Ludmiłę Krzeszównę, stałą nauczycielkę szkoły powsz. w Dembnie, powiecie nowotarskim, na posadę nauczycielki do 1-klasowej szkoły powszechnej w Szlembarku, powiecie nowotarskim.

Kurator O. S. przeniósł z dniem 1/9 1928 r. z urzędu z powodu zmiany organizacji szkoły p. Marję Chorążankę, st. naucz. szkoły powsz. w Młynnem, pow. limanowskim, na posadę naucz. do 2-kl. szkoły powsz. w Rupniowie, pow. limanowskim.

Kurator O. S. przeniósł z dniem 1 września 1928 r. z powodu zmiany organizacji szkoły p. Apolonję Kolarczykównę, st. naucz. szkoły powsz. w Porębie Wielkiej, pow. limanowskim, na posadę nauczycielki do 2-kl. szkoły powsz. w Wysokiem, pow. limanowskim;

p. Stanisławę Krzywińską, st. naucz. szkoły powsz. w Jaworznej, pow. limanowskim, na posadę naucz. do 1-kl. szkoły powsz. w Krasnem Lasocicach, pow. limanowskim.

p. Jadwigę Zurkową, st. naucz. szk. powsz. w Mysłowie, gminie Koziegłówkach, pow. zawierciańskim, na posadę nauczycielki 4 kl. szk. powsz. w Koziegłówkach, powiecie zawierciańskim.

Kurator Okręgu Szkolnego przeniósł z dniem 1/8 1928 r. w drodze konkursu: p Ignacego Korzenia, st. kier. szkoły powszechnej w Bobowej, pow. grybowskim, na posadę kierownika do 7-kl. szkoły powsz. męskiej im. St. Konarskiego w Grybowie, pow. grybowskim.

p. Dymitra Mandziuka, st. kierownika szk. powsz. w Boguszy, pow. grybowskim, na posadę kierownika 2-kl. szkoły powszechnej w Tyliczu, pow. nowosądeckim.

p. Jakóba Piekarskiego, st. naucz. szk. powsz. w Dąbrówce Morskiej, pow. brzeskim, na posadę nauczyciela do 1-kl. szk. powsz. w Lubince, pow. tarnowskim.

p. Celinę Rapacką, st. naucz. szk. powsz. w Szlembarku, pow. nowotarskim, na posadę nauczycielki do 1-kl. szkoły powsz. w Dembnie, pow. nowotarskim.

p. Andrzeja Skrzypkowskiego, st. kierownika szkoły powsz. w Olszynach, pow. gorlickim, na posadę kierownika do 3-kl. szkoły powsz. w Krygu, pow. gorlickim.

p. Jakóba Skwarę, st. kier. szk. powsz. w Mszance, pow. gorlickim, na posadę kierownika do 2-kl. szkoły powsz. w Stróżówce, pow. gorlickim.

p. Stanisława Sochackiego, st. kierownika szkoły powsz. w Kamionce, pow. ropczyckim, na posadę kierownika 2-kl. szkoły powsz. w Wiercanach, pow. ropczyckim.

Kurator Okręgu Szkolnego przeniósł z dniem 1/9 1928 r. na zasadzie

art. 58 ustawy z dnia 1/7 1926 r. o stosunkach służbowych nauczycieli na własną prośbę: p. Bolesława Arciszewskiego, st. naucz. szkoły powsz. w Kamieniu, gm. Kuniczkach, pow. opoczyńskim, na posadę naucz. do 2 kl. szkoły powsz. w Kunicach, gm. Kuniczkach, pow. opoczyńskim.

p. Marję Baranową, st. naucz. szk. powsz. w Michałowie, gminie Stykowie, pow. iłżeckim, na posadę nauczycielki do 2 kl. szkoły powsz. w Okole, gminie Pętkowicach, pow. iłżeckim

S. Honoratę Barańską, st. naucz. szk. powsz. w Dobranowicach, pow. wielickim, na posadę nauczycielki do 7-kl. szkoły powszechnej w Morawicy, pow. krakowskim.

p. Marję Bielawską, st. naucz. szk. powsz. w Tymowej, pow. brzeskim, na posadę nauczycielki do 7-kl. szkoły powsz. w Wilamowicach, pow. bialskim.

p. Antoniego Bartkowskiego, st. naucz. szk. powsz. w Iłży, pow. iłżeckim, na posadę nauczyciela do 2 kl. szk. powsz. w Gadce, gminie Mircu, pow. iłżeckim.

p. Stanisława Boryczkę, st. naucz. szk. powsz. w Krasocinie, pow. włoszczowskim, na posadę nauczyciela do 1-kl. szk. powsz. w Sokolem Polu, gminie Lelowie, pow. włoszczowskim.

p. Petronelę Charamburównę, st. naucz. szk. powsz. w Kikowie, gm. Zborowie, pow. stopnickim, na posadę nauczycielki do 6 kl. szk. powsz. w Pacanowie, pow. stopnickim.

p. Marję Chwistkową, st. naucz. szk. powsz. w Czechówce, pow. wielickim, na posadę nauczycielki do 4-kl. szk. powsz. w Bronowicach Wielkich, pow. krakowskim.

p. Franciszka Chylę, st. naucz. szk. powsz. w Pyrzowicach, gm. Ożarowicach, pow. będzińskim, na posadę nauczyciela do 1-kl. szk. powsz. w Woli Kalinowskiej, gm. Sułoszowej, pow. olkuskim.

p. Stanisławę Cyplińską, st. naucz. szk. powsz. Nr. 1 w Sosnowcu, pow. będzińskim, na posadę nauczycielki do 7-kl. szkoły powszechnej Nr. 2 w Sosnowcu.

p. Stanisławę Czekalską, st. naucz. szkoły powsz. Nr. 1 w Strzemieszycach Wielkich, pow. będzińskim, na posadę naucz. do 7-kl szk. powsz. w Niemcach, pow. będzinskim.

p. Janinę Członkowską, st. naucz. szk. powsz. w Kluczewsku, pow. włoszczowskim, na posadę nauczycielki do 7-kl. szk. powsz. w Szczekocinach, pow. włoszczowskim.

p. Jana Czyhina vel Kaninkę, naucz. szk. powsz. męskiej w Mielcu, pow. mieleckim, na posadę nauczyciela do 7-kl. szk powsz. w Borku Fałęckim, pow. krakowskim

p. Teklę Czyżykowiczównę, st. naucz. szk. powsz. w Rzepienniku Strzyżowskim, pow. gorlickim, na posadę nauczycielki do 4 kl. szk. powsz. w Libuszy, pow. gorlickim.

p. Teodora Dawydowicza, st. naucz. szk. powsz. w Brygidowie, gm. Krasocinie, pow. włoszczańskim, na posadę nauczyciela do 2-kl. szk. powsz. w Świdnie, gm. Olesznie, pow. włoszczowskim.

p. Annę Dąbrowską, st. naucz. szk. powsz. Nr. 2 w Sosnowcu, pow. będzińskim, na posadę nauczycielki do 7 kl. szk. powsz. Nr. 1 w Sosnowcu.

p. Marję Dębską, st. naucz. szk. powsz. w Dąbrowie Górniczej, pow. będzińskim, na posadę nauczycielki do 7-kl. szk. powsz. w Porąbce, pow. będzińskim.

p. Janinę Dobrzańską, st. naucz. szk. powsz. w Tucznej Babie, gm Łosieniu, pow. będzińskim, na posadę nauczycielki do 7-kl. szk. powsz. Nr. 2 w Czeladzi, pow. będzińskim.

p. Zofję Domagałową, st. naucz. szk. powsz. w Kromołowie, pow. zawierciańskim, na posadę nauczycielki do 7-kl. szk. powsz. w Porębie, pow. zawierciańskim.

p. Reginę Drożdżową, st. naucz. szk. powsz. w Lipsku, pow. iłżeckim, na posadę nauczycielki do 7-kl. szk. powsz. w Starachowicach, gm. Stykokowie, pow. iłżeckim.

p. Dionizego Dutkę, st. naucz. szk. powsz. w Ciężkowicach na Pieczyskach, pow. chrzanowskim, na posadę nauczyciela do 7-kl. szk. powsz. im. Tadeusza Kościuszki w Szczakowej, pow. chrzanowskim.

p. Stefena Endla, st. naucz. szk. powsz. w Nowym Korczynie, pow. stopnickim, na posadę nauczyciela do 7-kl. szk. powsz. w Busku Kieleckim, pow. stopnickim

p. Barbarę Fihelównę, st. naucz. szk. powsz. w Piotrkowicach, gm. Maleszowej, pow. stopnickim, na posadę nauczycielki do 2-kl. szk. powsz. w Jasionnej, gm. Rakowie, pow. jędrzejowskim.

p. Józefa Filipowskiego, st. naucz. szk. powsz. w Kuźnicy grodzkiej, gm. Chrząstowie, pow. włoszczowskim, na posadę nauczyciela do 2-kl. szk. powsz. w Kuczkowie, gm. Chrząstowie, pow. włoszczowskim.

p. Zbigniewa Formę, st. naucz. szk. powsz. w Brzesku Nowem, gm. Gruszowie, pow. miechowskim, na posadę nauczyciela do 5-kl. szk. powsz. w Wawrzeńczycach, pow. miechowskim.

p. Stefanję Formową, st. naucz. szk. powsz. w Brzesku Nowem, gm. Gruszowie, pow. miechowskim, na posadę nauczycielki do 5-kl. szk. powsz. w Wawrzeńczycach, pow. miechowskim.

p. Walentego Frysztaka, st. naucz. szk. powsz. Nr. 1 we Włoszczowie, pow. włoszczowskim, na posadę nauczyciela do 7-kl. szk. powsz. Nr. 4 w Zawierciu, pow. zawierciańskim.

p. Marję Gawlikównę, st. naucz. szk. powsz. w Zakopanem, pow. nowotarskim, na posadę nauczycielki do 4-kl. szk. powsz. w Witkowicach, pow. nowotarskim.

p. Józefa Gąsiora, st. naucz. szk. powsz. w Woli Soleckiej, gm. Dziurkowie, pow. iłżeckim, na posadę nauczyciela do 1-kl. szk. powsz. w Nowej Wsi, gm. Siennie, pow. iłżeckim.

p. Franciszka Gąsiorowskiego, st. naucz. szk. powsz. męskiej we Włoszczowej, pow. włoszczowskim, na posadę nauczyciela do szkoły specjalnej przy Zakładzie Wychowawczym w Herbach Polskich, gm. Węglowicach, pow. częstochowskim.

p. Tadeusza Gemsera, st. naucz. szk. powsz. w Ząbkowicach, pow. będzińskim, na posadę nauczyciela do 7-kl. szk. powsz. Nr. 17 w Sosnowcu pow. będzińskim.

p. Marję Gemserową, st. naucz. szk. powsz. Nr. 1 w Zawierciu, pow. zawierciańskim, na posadę nauczycielki do 7-kl. szk. powsz. Nr. 5 w Sosnowcu, pow. będzińskim.

p. Władysława Gołdę, st. naucz. szk. powsz. w Przezwodach, gm. Kościelcu, pow. pińczowskim, na posadę nauczyciela do 4 kl. szk. powsz. w Kościelcu, pow. pińczowskim.

p. Antoninę Gorzkiewiczównę, st.naucz. szk. powsz. w Brzozowej-Po-

lichtach, pow. tarnowskim, na posadę nauczycielki do 4-kl. szk. powsz. w Łękawicy, pow. tarnowskim.

p. Martę Grabowiecką, st. naucz. szk. powsz. w Kłaju, pow. bocheńskim, na posadę nauczycielki do 7-kl. szk. powsz. żeńskiej im. Juljusza Słowackiego w Tarnowie, pow. tarnowskim.

p. Julję Gruszczyńską, st. naucz. szk. powsz. w Bzowie, gm. Kromołowie, pow. zawierciańskim, na posadę nauczycielki do 7-kl. szk. powsz. Nr. 1 w Strzemieszycach-Wielkich, pow. będzińskim.

p. Józefa Gruszeckiego, st. naucz. szk. powsz. w Rudniku, gm. Stykowie, pow. iłżeckim, na posadę nauczyciela do 2-kl. szk. powsz. w Lubieni, gm. Stykowie, pow. iłżeckim.

p. Józefa Gumula, st. naucz. szk. powsz. w Woli Czaryskiej, gm. Radkowie, pow. włoszczowskim, na posadę nauczyciela do 2-kl. szk. powsz. w Dąbrówce, gm. Moskarzowie, pow. włoszczowskim.

p. Weronikę Gumulową, st. naucz. szk. powsz. w Dzierżgowie, gm. Radkowie, pow. włoszczowskim, na posadę nauczycielki do 2-kl. szk. powsz. w Dąbrówce, gm. Moskarzewie, pow. włoszczowskim.

p. Marję Gwoździowską, st. naucz. szk. powsz. w Dąbrówce Wisłockiej, pow. mieleckim, na posadę nauczycielki do 7-kl. szk. powsz. żeńskiej im. Marji Konopnickiej w Mielcu, pow. mieleckim.

p. Marję Hanuszową, st. naucz. szk. powsz. w Maziarzach, gm. Wierzchowiskach, pow. iłżeckim, na posadę nauczycielki do 1-kl. szk. powsz. w Szymanowie, gm. Lipsku, pow. iłżeckim.

p. Zofję Hoffmannównę, st. naucz. szk. powsz. w Krzyżanowicach, pow. iłżeckim, na posadę nauczycielki do 3-kl. szk. powsz. w Parszowie, gm. Wielkiej Wsi, pow. iłżeckim.

p. Leokadję Iskierczynę, st. naucz. szk. powsz. Nr. 5 w Sosnowcu, pow. będzińskim, na posadę nauczycielki do 7-kl. szk. powsz. Nr. 1 w Zawierciu, pow. zawierciańskim.

p. Marję Jacenkiwnę, st. naucz. szk. powsz. w Biechowie, gm. Wójczy, pow. stopnickim, na posadę nauczycielki do 2-kl- szk. powsz. w Komorowie, gm. Pacanowie, pow. stopnickim.

p. Stanisława Janasa, st naucz. szk. powsz. w Nowej Wsi, gm. Siennie, pow. iłżeckim, na posadę nauczyciela do 3-kl. szk. powsz. w Kazanowie, gm. Miechowie, pow. iłżeckim.

p. Helenę Janikową, st. naucz. szk. powsz. w Prądniku Czerwonym, pow. krakowskim, na posadę nauczycielki do XII szk. powsz. żeńskiej im. Piramowicza w Krakowie.

p. Helenę Jaszanową, st. naucz. szk. powsz. w Stasiówce, pow. ropczyckim, na posadę nauczycielki do 3-kl. szk. powsz. w Żyrakowie, pow. ropczyckim.

p. Antoniego Jaworskiego, st. naucz. szk. powsz. w Ząbkowicach, pow. będzińskim, na posadę nauczyciela do 7-kl. szk. powsz. Nr. 6 w Dąbrowie Górniczej, pow. będzińskim.

p. Olgę Kalinowiczównę, st. naucz. szk. powsz. w Rokitnie, pow. włoszczowskim, na posadę nauczycielki do 5-kl. szk. powsz. w Krasocinie, pow. włoszczowskim.

p. Józefa Kałużę, st. naucz. szk. powsz. w Witkowicach, pow. krakowskim, na posadę nauczyciela do XXXVIII szk. powsz. im. Kornela Ujejskiego w Krakowie.

p. Rudolfa Kanię, st. naucz. szk. powsz. w Św. Katarzynie, gm. Bodzentynie, pow. kieleckim, na posadę nauczyciela do 4-kl. szk. powsz. w Starokrzepicach, gm. Kuźniczce, pow. częstochowskim.

p. Stanisławę Kasicką, st. naucz. szk. powsz. w Jędrzejowie, pow. jędrzejowskim, na posadę nauczycielki do 7-kl. szk. powsz. im. M. Konopnickiej w Kielcach, pow. kieleckim.

p. Halinę Kasińską, st. naucz. szk. powsz. w Dzielnej, gm. Kszczonowie, pow. opoczyńskim, na posadę nauczycielki do 3-kl. szk. powsz. w Modrzewiu, gm. Kuniczkach, pow. opoczyńskim.

p. Antoniego Kaszubę, st. naucz. szk. powsz. w Linowie, gm. Lasocinie, pow. opatowskim, na posadę nauczyciela do 1 kl. szk. powsz. w Osówce, gm. Pętkowicach, pow. iłżeckim.

p. Leona Kępińskiego, st. naucz. szk. powsz. w Łososkowicach, gm. Koniuszy, pow. miechowskim, na posadę nauczyciela do 3-kl. szk. powsz. w Biórkowie Wielkim, gm. Wierzbnie, pow. miechowskim.

p. Stanisława Klehra, st. kier. szk. powsz. w Zassowie, pow. pilzneńskim, na posadę nauczyciela do 7-kl. szk. powsz. w Piwnicznej, pow. nowosądeckim.

p. Janinę Kluzową, st. naucz. szk. powsz. w Brzesku Nowem, pow. miechowskim, na posadę nauczycielki do 2-kl. szk. powsz. w Widomej, pow. miechowskim.

p. Wawrzyńca Kobylca, st. naucz. szk. powsz. w Pęsławicach, gm. Jurkowicach, pow. sandomierskim, na posadę nauczyciela do 1-kl. szk. powsz. w Porębie Górnej, gm. Rzeżuśni, pow. miechowskim.

p. Henryka Komorowskiego, st. naucz. szk. powsz. męskiej we Włoszczowej, pow. włoszczowskim, na posadę nauczyciela do 7-kl. szk. powsz. b. kolejowej w Kielcach, pow. kieleckim.

p. Klotyldę Kołaczkównę, st. naucz. szk. powsz. w Markowicach, gm. Koziegłówkach, pow. zawierciańskim, na posadę nauczycielki do 7-kl. szk. powsz. Nr. 5 w Zawierciu, pow. zawierciańskim.

p. Romualda Koprowskiego, st. naucz. szk. powsz. w Siemoni, pow. będzińskim, na posadę nauczyciela do 3-kl. szk. powsz. w Rokitnie Szlacheckiem, pow. zawierciańskim.

p. Janinę Kordównę, st. naucz. szk. powsz. w Janikowie, gm. Czyżowie Szlacheckim, pow. opatowskim, na posadę nauczycielki do 7-kl. szk. powsz. w Niemcach, pow. będzińskim.

p. Eustachję Kosełową, st. naucz. szk. powsz. w Rzędowicach, gm. Koniuszy, pow. miechowskim, na posadę nauczycielki do 3 kl. szk. powsz. w Pękosławiu, gm. Kozłowie, pow. miechowskim.

p. Józefę Kosibównę, st. naucz. szk. powsz. męskiej w Mielcu, pow. mieleckim, na posadę nauczycielki do 7-kl. szk. powsz. żeńskiej im. Marji Konopnickiej w Mielcu.

p. Aleksandrę Kosmalankę, st. naucz. szk. powsz. Nr. 5 w Zawierciu, pow. zawierciańskim, na posadę nauczycielki do 5 kl. szk. powsz. w Gniazdowie, gm. Rudniku Wielkim, pow. zawierciańskim.

p. Helenę Kowalską, st. naucz. szk. powsz. w Wójtowej, pow. gorlickim, na posadę nauczycielki do 3-kl. szk. powsz. w Lipinkach, pow. gorlickim.

p. Józefę Kozielską, st. naucz. szk. powsz. w Budzisławiu, gm. Pjanowie, pow. koneckim, na posadę nauczycielki do 4-kl. szk. powsz. w Słupi, gm. Pjanowie, pow. koneckim.

p. Zygmunta Koziorowskiego, st. naucz. szk. powsz. w Gorzkowie, gm. Niegowej, pow. zawierciańskim, na posadę nauczyciela do 7-kl. szk. powsz. w Koziegłowach, pow. zawierciańskim.

p. Władysławę Kozłowską, st. naucz. szk. powsz. w Stróżówce, pow. gorlickim, na posadę nauczycielki do 4-kl. szk. powsz. w Wójtowej, pow. gorlickim.

p. Jana Kralika, st. naucz. szk. powsz. w Wólce Zychowej, gm. Odrowążu, pow. koneckim, na posadę nauczyciela do 7-kl. szk. powsz. w Rzucowie, gm. Chlewiskach, pow. koneckim.

p. Włodzimierza Kradynę, st. naucz. szk. powsz. w Gadce, gm. Mircu, pow. iłżeckim, na posadę nauczyciela do 7-kl. szk. powsz. w Iłży, pow. iłżeckim.

p. Janinę Kradynową, st. naucz. szk. powsz. w Gadce, gm. Mircu, pow. iłżeckim, na posadę nauczycielki do 7-kl. szk. powsz. w Iłży, pow. iłżeckim.

p. Józefę Krasuską, st. naucz. szk. powsz. w Podlaszczu, gm. Rakowie, pow. jędrzejowskim, na posadę nauczycielki do 1-kl. szk. powsz. w Brusie, gm. Rakowie, pow. jędrzejowskim.

p Jana Krawczyka, st. naucz. szk. powsz. w Wiśniówku, gm. Wierzchowiskach, pow. iłżeckim, na posadę nauczyciela do 1 kl. szk. powsz. w Tomaszówce, gm. Lipsku, pow. iłżeckim.

p. Stanisławę Krzemińską, st. naucz. szk. powsz. w Jedlance, gm. Krzyżanowicach, pow. iłżeckim, na posadę nauczycielki do 1-kl. szk. powsz. w Rudniku, gm. Stykowie, pow. iłżeckim.

p. Władysława Krzywdzińskiego, st. naucz. szk. powsz. w Brynicy-Mokrej, gm. Nagłowicach, pow. jędrzejowskim, na posadę nauczyciela do 7-kl. szk. powsz. im. H. Sienkiewicza w Kielcach, pow. kieleckim.

p. Zofję Kublińską, st. naucz. szk. powsz. w Brzoskwini, pow. krakowskim, na posadę nauczycielki do 2-kl. szk. powsz. w Węgrzcach, pow. krakowskim.

p. Adama Kudlikowskiego, st. naucz. szk. powsz. w Ranachowie, gm. Ciepielowie, pow. iłżeckim, na posadę nauczyciela do 6 kl. szk. powsz. w Ciepielowie, pow. iłżeckim.

p Wiktora Kudyka, st. naucz. szk. powsz. w Rybnej, pow. krakowskim, na posadę nauczyciela do 7 kl. szk. powsz. w Prądniku Czerwonym, pow. krakowskim.

p. Józefa Kulczyka, st. naucz. szk. powsz. w Gnieweszowie, gm. Sarnowie, pow. kozienickim, na posadę nauczyciela do 4-kl. szk. powsz. w Górze Puławskiej, pow. kozienickim.

p. Bolesława Kurcza, st. naucz. szk. powsz. w Sierbowicach, gm. Kidowie, pow. olkuskim, na posadę nauczyciela do 6-kl. szk. powsz. w Sułoszowie, pow. olkuskim.

p. Marję Kurczową, naucz. szk. powsz. w Sierbowicach, gm. Kidowie, pow. olkuskim, na posadę nauczycielki do 6-kl. szk. powsz. w Sułoszowie, pow. olkuskim.

p. Annę Kusiową, st. naucz. szk. powsz. w Rozkochowie, pow. chrzanowskim, na posadę nauczycielki do 6-kl. szk. powsz. w Byczynie, pow. chrzanowskim.

p. Stanisława Kwiatkowskiego, st. naucz. szk. powsz. w Pomykowie, gm. Duraczowie, pow. koneckim, na posadę nauczyciela do 7-kl. szk. powsz. im. St. Staszica w Końskich, pow. koneckim.

p. Franciszka Laskowskiego, st. naucz. szk. powsz. w Przedmieściu Dalszem, gm. Solcu, pow. iłżeckim, na posadę nauczyciela do 7-kl. szk. powsz. w Solcu, pow. iłżeckim.

p. Józefa Lincę, st. naucz. szk. powsz. w Biórkowie Wielkim, gm. Wierzbnie, pow. miechowskim, na posadę nauczyciela do 7-kl. szk. powsz. w Parkoszowicach, pow. miechowskim.

p. Janinę Łapicką, st. naucz. szk. powsz. Nr. 1 w Olkuszu, pow. olkuskim, na posadę nauczycielki do 7-kl. szk. powsz. Nr. 2 w Olkuszu.

p. Janinę Łazarską, st. naucz. szk. powsz. w Juszczynie, pow. makowskim, na posadę nauczycielki do 3-kl. szk. powsz. w Naprawie, pow. makowskim.

p. Stefanję Łowicką, st. naucz. szk. powsz. w Baczkowie, pow. bocheńskim, na posadę nauczycielki do 3-kl. szk. powsz. w Pomykowię, gm. Duraczowie, pow. koneckim.

p. Józefa Łukacza, st. naucz. szk. powsz. w Łabowej, pow. nowosądeckim, na posadę nauczyciela do 5-kl. szk. powsz. w Krynicy-Zdroju, pow. nowosądeckim.

p. Marję Łukaczyńską, st. naucz. szk. powsz. im. Staszica w Jaśle, pow. jasielskim, na posadę nauczycielki do 4-kl. szk. powsz. w Harklowej, pow. jasielskim.

p. Adelę Maceluchownę, st. naucz. szk. powsz. w Prądniku Czerwonym, pow. krakowskim, na posadę nauczycielki do XLVI szk. powsz. męskiej im. Tadeusza Kościuszki w Krakowie.

p. Jana Macka, st. naucz. szk. powsz. im. St. Wyspiańskiego w Oświęcimiu, pow. oświęcimskim, na posadę nauczyciela do 7-kl. szk. powsz. męskiej im. Łukasza Górnickiego w Oświęcimiu.

p. Marję Madejównę, st. naucz. szk. powsz. w Kroczowie Małym, gm. Miechowie, pow. iłżeckim, na posadę nauczycielki do 3-kl. szk. powsz. w Świętomarzy, gm. Tarczku, pow. iłżeckim.

p. Zofję Malarównę, st. naucz. szk. powsz. w Sączowie, gm. Ożarowicach, pow. będzińskim, na posadę nauczycielki do 6-kl. szk. powsz. w Strzemieszycach Małych, pow. będzińskim.

p. Antoniego Mańkowskiego, st. naucz. szk. powsz. w Potoku, gm. Juljanowie, pow. opatowskim, na posadę nauczyciela do 2-kl. szk. powsz. w Wymysłowie, gm. Kunowie, pow. opatowskim.

p. Olgę Masłowską, st. naucz. szk. powsz. w Tomaszówce, gm. Lipsku, pow. iłżeckim, na posadę nauczycielki do 1-kl. szk. powsz. w Wólce Bałtowskiej, gm. Pętkowice, pow. iłżeckim.

p. Kazimierza Miazka, st. naucz. szk. powsz. w Będzinie, pow. będzińskim, na posadę nauczyciela do 7-kl. szk. powsz. Nr. 6 w Będzinie.

p. Janinę Michalską, st. naucz. szk. powsz. w Prądniku Czerwonym, pow. krakowskim, na posadę nauczycielki do XLVI szk. powsz. im. Tadeusza Kościuszki w Krakowie.

p. Józefa Michtę, naucz. szk. powsz. w Świętomarzy, gm. Tarczku, pow. iłżeckim, na posadę nauczyciela do 2-kl. szk. powsz. w Grabkowie, tejże gminie i powiecie.

p. Jadwigę Miętkównę, st. naucz. szk. powsz. w Kaszowie, pow. krakowskim, na posadę nauczycielki do 7-kl. szk. powsz. w Prądniku Czerwonym, pow. krakowskim.

p. Marję Mikową, naucz. szk. powsz. Nr. 1 w Sosnowcu, pow. będzińskim, na posadę nauczycielki do 7-kl. szk. powsz. Nr. 2. w Sosnowcu.

p. Stefanję Monikowską, st. naucz. szk. powsz. Nr. 5 w Będzinie, pow. będzińskim, na posadę nauczycielki do 5-kl. szk. powsz. Nr. 7. w Będzinie.

p. Kazimierza Mroza, naucz. szk. powsz. w Łodzi, wojew. łódzkiem, na posadę nauczyciela do 7-kl. szk. powsz. męskiej im. Zygmunta Starego w Kozienicach, pow. kozienickim.

p. Helenę Nizińską, st. naucz. szk. powsz. męskiej w Oświęcimiu, pow. oświęcimskim, na posadę nauczycielki do 3-kl. szk. powsz. w Bystrej, pow. bialskim.

p. Anielę Obozównę, st. naucz. szk. powsz. w Straconce, pow. bialskim, na posadę nauczycielki do 7-kl. szk. powsz. Nr. 10 w Sosnowcu, pow. będzińskim.

S. Helenę Oraczewską, st. naucz. szk. powsz. w Morawicy, pow. krakowskim, na posadę nauczycielki do 3-kl. szk. powsz. w Dobranowicach, pow. wielickim.

p. Kazimierza Ortyńskiego, st. naucz. szk. powsz. w Chwalibogowicach, gm. Opatowcu, pow. pińczowskim, na posadę nauczyciela do 1-kl. szk. powsz. w Chołczy Dolnej, gm. Chołczy, pow. iłżeckim.

167.

Konkursy

z terminem czterotygodniowym od daty ukazania się niniejszego Nru Dziennika Urzędowego.

Rada Szkolna Powiatowa w Jaśle rozpisuje konkurs celem stałego obsadzenia posad kierowników szkół:

1) 5-klasowej szkoły powszechnej w Święcianach; do posady przywiązane jest mieszkanie złożone z 2 pokoi i kuchni oraz 1.07 ha gruntu.

2) 3-klasowej szkoły powszechnej w Zurowej; mieszkanie złożone z pokoju i kuchni, oraz 0.25 ha gruntu.

3) 3-klasowej szkoły powszechnej w Cieklinie; mieszkanie złożone z pokoju i kuchni, oraz 2 ha gruntu.

4) 3-klasowej szkoły powszechnej w Samoklęskach; mieszkanie z pokoju i kuchni.

5) 2-klasowej szkoły powszechnej w Sieklówce-dolnej; mieszkanie jeden pokój i kuchnia.

6) 2-klasowej szkoły powszechnej w Zarzeczu; mieszkanie 1 pokój i kuchnia, oraz gruntu 1 ha i 1a.

7) 2 klasowej szkoły powszechnej w Desznicy; ruski j. wykł., mieszkanie 1 pokój i kuchnia.

Podania należycie udokumentowane należy wnosić w drodze służbowej do Rady Szkolnej Powiatowej w Jaśle.

Rada Szkolna Powiatowa w Nowym Targu rozpisuje niniejszem konkurs celem stałego obsadzenia kierownictw w następujących szkołach:

1) 3-klasowej publicznej szkoły powszechnej im. kr. Jadwigi w Białym Dunajcu. Mieszkanie służbowe: 2 pokoje i kuchnia.

2) 2-klasowej szkoły powszechnej w Łopusznej. Mieszkanie służbowe: 1 pokój i kuchnia.

3) 2-klasowej szkoły powszechnej w Rdzawce. Mieszkanie służbowe: 2 pokoje i kuchnia.

Podania należycie udokumentowane należy wnosić w przepisanej drodze służbowej do Rady Szkolnej Powiatowej w Nowym Targu.

Rada Szkolna Powiatowa w Opocznie ogłasza konkurs celem stałego obsadzenia posady kierownika 2-klasowej szkoły powszechnej w Brzustowcu, gm. Kszczonów. Budynek własny, mieszkanie służbowe dla kierownika szkoły, złożone z 2-ch pokoi i kuchni, oraz 1 mórg pola i ogrodu.

Podania wnosić należy drogą służbową do Inspektoratu Szkolnego w Opocznie.

Rada Szkolna Powiatowa w Sosnowcu ogłasza konkurs na następujące posady kierowników publicznych szkół powszechnych w powiecie będzińskim:

1) w 6-klasowej szkole w Strzemieszycach-Małych, gminy Olkusko-Siewierskiej.

2) w 7-klasowej szkole w Dobieszycach, gm. Bobrowniki.

3) w 3 klasowej szkole w Strzyżowicach, gm. Bobrowniki.

Kandydaci winni się wykazać przynajmniej 2-letnią służbą w charakterze nauczycieli stałych w szkolnictwie publicznem i pełnemi kwalifikacjami.

Kandydaci, ubiegający się o dwie pierwsze posady, posiadający ukończony Instytut Nauczycielski, względnie Wyższy Kurs Nauczycielski, będą mieli pierwszeństwo.

Udokumentowane podania wnosić należy w drodze służbowej na ręce Inspektora Szkolnego w Sosnowcu.

Rada Szkolna Powiatowa we Włoszczowej ogłasza konkurs na stanowiska kierowników w następujących szkołach powszechnych:

a) 7-klasowej w Lelowie, b) 6-klasowej w Seceminie, c) 2-klasowej w Sokolnikach, gm. Lelów, 2-klasowej w Występach, gm. Krasocin.

Na stanowiska kierowników w Lelowie i Seceminie kandydaci z Wyższym Kursem, ew. Inst. Naucz. będą mieli pierwszeństwo. Przy szkołach w Lelowie, Seceminie, Sokolnikach i Występach jest ziemia.

Należycie udokumentowane podania należy wnosić do Inspektora Szkolnego w Włoszczowej.

168.

Wolne posady nauczycielskie.

Kuratorjum podaje do wiadomości, że z dniem 1 lutego 1929 roku będzie do objęcia stanowisko nauczycielki szkoły ćwiczeń przy państw. seminarjum nauczycielskiem żeńskiem w Krakowie.

Do tego stanowiska przywiązane jest uposażenie, oparte na przepisach ustawy z dnia 9 października 1923 roku (Dz. U. R. P. Nr. 116 poz. 924) z uwzględnieniem zmian, wprowadzonych ustawą z dnia 22 grudnia 1925 r. (Dz. U. R. P. Nr. 129, poz. 918) oraz ustawą z dnia 1 marca 1927 roku (Dz. U. R. P. Nr. 27 poz. 207).

O to stanowisko ubiegać się mogą osoby, mające ukończony Państwowy Instytut Nauczycielski w Warszawie, względnie egzamin z P. W. K. N., oraz odpowiadające wymaganiom art. 4—7 ustawy z dnia 1 lipca 1926 r. w brzmieniu rozporządzenia z dnia 3 lutego 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 47 poz. 462).

Podania, należycie udokumentowane, skierowane do Ministerstwa W. R. i O. P., winny kandydatki wnosić w drodze służbowej do Kuratorjum Okrę-

gu Szkolnego Krakowskiego w terminie do sześciu tygodni od daty wyjścia niniejszego numeru Dziennika Urzędowego.

169.

Kradzież pieczęci szkolnej.

Z kancelarji publicznej szkoły powszechnej, b. kolejowej, w Kielcach, skradziono w dniu 28 czerwca 1928 r. pieczęć szkolną okrągłą z godłem państwowem pośrodku, w otoku z napisem: „Kierownictwo Publ. Szk. Powszechnej Kolejowej w Kielcach“.

Wszelkie zawiadomienia i świadectwa szkolne, opatrzone pieczęcią wspomnianej szkoły, należy odsyłać do kierownictwa celem sprawdzenia autentyczności.

170.

Konkurs dla młodzieży szkół średnich na wykonanie planu sytuacyjnego.

Warunki konkursu.

Należy wykonać zdjęcie obszaru 2—3 km². wybranego tak, aby obejmował niewielką część miasta lub dużej wsi, odcinek rzeki lub strumienia, kawałek lasu lub parku, ale by w głównej części przedstawiał możliwie otwartą przestrzeń (pole lub łąka), przeciętą jedną lub kilkoma drogami.

Zdjęcie powinno być oparte na pomiarze zamkniętego wieloboku, złożonego z dróg, miedz i t. p. linij sytuacji; każdy z tych odcinków prostych powinien być dwukrotnie przemierzony krokami, tak samo kierunki odcinków winny być wyznaczone dwukrotnie — wprzód i wstecz — zapomocą busoli. Następnie cały wielobok powinien być wyrysowany w skali 1 : 10000 na kratkowanym papierze przy pomocy linijki centymetrowej i kątomierza, a niezgodność, otrzymana przy powrocie do punktu wyjścia, powinna być rozdzielona na wszystkie wierzchołki wielkoboku. Wszystkie pozostałe szczegóły sytuacji powinny być domierzone do tego podstawowego wieloboku.

Całkowitym rezultatem zdjęcia powinien być plan, wykonany czarnym tuszem na papierze kreślarskim (watman lub bristol), w skali 1 : 10000, przy zastosowaniu znaków konwencjonalnych, używanych na polskich mapach: 1 : 25000. Do planu winny być dołączone: wykres wieloboku podstawowego na papierze kratkowanym, podziałka w krokach, wykonana na podstawie indywidualnego pomiaru długości kroku, oraz dzienniczek pomiarów, zawierający kierunek i długość każdej pomierzonej linji.

Przy wykonywaniu zdjęcia i kreśleniu planu można posługiwać się następującemi źródłami:

1) St. Gąsiewicz, Terenoznawstwo i topografja wojskowa (do nabycia w Księgarni Wojskowej, Warszawa, Nowy Świat 69).

2) Znaki konwencjonalne dla planów 1 : 25000, wydanie W. I. G. (do nabycia tamże oraz w Spółdzielni Inwalidzkiej, Warszawa, Sienkiewicza 2).

Każda praca może być wykonana przez jedną osobę lub zbiorowo. Termin nadsyłania prac do dnia 1 listopada 1928 r.

Prace nadsyłać należy do Wydziału Programowego Departamentu II Ministerstwa WR. i OP. Wykonawcy pięciu najlepszych prac zostaną nagrodzeni busolami mierniczemi.

Drukarnia „Szkolnicy“ — Kraków, ul. Grzegórzecka 30, pod zarządem Wł. Jarosza.

Rok II. Kraków, dnia 5 października 1928 r. Nr. 8.

DODATEK PEDAGOGICZNO-DYDAKTYCZNY

DO DZIENNIKA URZĘDOWEGO

KURATORJUM OKRĘGU SZKOLNEGO KRAKOWSKIEGO.

Z zagadnień kształcenia charakteru u dzieci polskich.

Odczyt wygłoszony na posiedzeniu członków grona nauczycielskiego prywatnego gimnazjum żeńskiego im. M. Konopnickiej w Wieliczce

przez

naucz. *Antoniego Smrokowskiego.*

(Ciąg dalszy).

W zagadnieniu kształcenia charakteru u dzieci polskich należy właśnie wyróżnić te dwa momenty: 1) jakie to jest dziecko, 2) jakie warunki, środki tę naturę ukształcić mogą najlepiej.

Doświadczenie uczy ludzkość, że w pewnych sytuacjach życiowych, źle, na szkodę dziecka lub bliźnich wyzwala się jakaś wrodzona dziecku siła lub ich zespół, t. j. gdy przychodzi nie w porę. Wtedy człowiek, chcący żyć po ludzku, uczciwie, musi opanowywać te siły, sobie dane. Rodzi się wtedy poczucie pewnych norm postępowania. Takie poczucie rodzi się w dziecku w chwili refleksji, w sytuacji, gdy dziecko stwierdza, że działa dla siebie lub drugich szkodliwie, gdy wywołuje n. p. przez bieganie po klasie podczas pauzy — unoszenie się pyłu. Uświadomienie dziecku, czem jest pył, jak to zabójczo działa na organizm — wzbudza w dziecku instynkt samozachowawczy, a ten przytłumia skłonność do ruchu, do biegania po klasie. W tym wypadku właściwości pyłu są źródłem prawa, któremu człowiek, szanujący się, musi być posłusznym. Aby oczywiście dziecko to prawo pojęło, musi samo mieć wykształconą do pewnego stopnia spostrzegawczość i musi być zdolne do refleksji. W życiu szczególnie praktycznem dziecko napotyka ustawicznie na takie sytuacje, w których łatwo stosunkowo dostrzega prawa, systemy. Składniki i właściwości konstrukcji psycho-fizycznej samegoż dziecka i drugich, składniki i ich cechy organizacji gromady ludzkiej: rodziny, gminy, szkoły, państwa i t. p.; wytwory tych organizacyj osobniczych lub gromadnej, które nazywamy kulturą: przemysł, handel, systemy wartości, sztuka, poezja, nauka, organizacje, spotykane w olbrzymiej przyrodzie, otaczającej człowieka — rozwój, postęp tego wszystkiego — utrzymują się przez to, że tworzą pewne stałe układy

spoiste, których istnienie, rozwój — zasadza się na pewnych stałych związkach, ściśle określonych stosunkach, że posiadają swoistą zwartość i odporność (nie bez granic) przed zniszczeniem.

To są źródła praw, nakazów i zakazów, z któremi — prócz zakazów i nakazów, zawartych w systemie religijnym — wyzwalające się ślepe instynkty dziecka liczyć się *muszą*, jeżeli mają spełnić swe przeznaczenie, t. j. stać się pożytecznemi dla dziecka lub dla grupy społecznej.

Sądzę, że wychowanie polskie nie może poprzestawać na stosowaniu wskazówek wychowawców zagranicznych, ale powinno iść dalej i to *własną drogą*. W kraju, gdzie wrodzone siły natury dzieci przez *wyzwolenie się* (metoda wychowania na zachodzie) — dają wyniki pozytywne, pożytek jednostkom i społeczeństwu — tam ta metoda kształcenia ducha młodzieży wystarczać może. U nas w Polsce ta metoda wyzwalania sił wrodzonych dziecka przyjętą jest („Laisser faire, laisser passer“, nauka w miarę zainteresowań się dziecka przedmiotem nauki i t. p.) — ale rezultaty wychowania według tej zasady wystarczać w Polsce nie mogą. *Wyzwolone bowiem siły wrodzone młodzieży naszej* — *dają w rezultacie wyraz czystej natury polskiej, która nie jest uzdolnioną do utrzymania organizmu państwowego, solidarności, podporządkowania się w imię celów wyższych ponadjednostkowych: społecznych* — tak, jak natury n. p. niemieckie, angielskie. Refleksja społeczeństwa nad sobą — dyktuje —, by wychowanie to szło drogą własną, polską, t. j. obmyśliło takie swoiste warunki, środki pedagogiczne, któremi, oddziaływując na młodzież polską, — uzyskałoby te wartości w duszy młodzieży, te *przyzwyczajenia, dobre nałogi* (szczególnie społecznie pożyteczne) — jakie młodzież niemiecka, angielska wyrabia w sobie najczęściej *samorzutnie*, ponieważ jest do tego dysponowaną z natury. *Chodzi tu mianowicie o wytworzenie w dziedzinie wychowania takiej opinji, takiego systemu kulturalnego, wychowawczego, z którym stykając się, obcując stale, natura dziecka* polskiego ulegałby pewnemu **odrodzeniu.** Polegałoby ono na *przezwyciężeniu swej własnej, wrodzonej natury* przez samo dziecko — w pewnych sytuacjach życiowych, co jest praktycznie *możliwe*, lubo dla dziecka *bolesne*. (Idea „Walgierza Udałego“ — Żeromskiego). Od chwili, gdy dziecko zapoznało się z żelazną konsekwencją pewnych praw i je przeżyło, — od tej chwili dochodzi samo do przekonania, że postępowanie człowieka musi być równie konsekwentne, unormowane, usystematyzowane. Dziecko wtedy samo, bez specjalnego nadal oddziaływania przymusu — uznaje za rzecz konieczną, w imię swego i drugich dobra — trzymać się pewnych zasad praktycznych postępowania z coraz większą konsekwencją. Doświadcza (gdy są po temu warunki) tego, że wyzwalanie się instynktów, skłonności nie może odbywać

się w sposób nieokiełznany, ale przeciwnie: unormowany, dostosowany do sytuacyj życiowych. Charakter nie jest niczem innem, jak świadomem, konsekwentnem, unormowanem wyswobadzaniem się natury dziecka. W charakterze człowieka kryją się właśnie te dwie rzeczy: coś jakby ustawiczny pęd czegoś naprzód i coś zarazem, co ten pęd ogranicza, formuje, nadaje kierunek i wyznacza cel — analogicznie do rzeki: niema rzeki bez brzegów, granic — niema też rzeki bez prądu wody.

Pedagogika „stara“ pojmowała charakter człowieka tylko jako zasady, prawa, dogmaty — a mało ją obchodziło, wydawała się nie zauważać, że te zasady, nakazy i zakazy — nie liczące się wcale z właściwościami natury wychowanków — są jako te brzegi rzeki — suche, bez wody, bez siły prądu.

Omawiany powyżej proces zdobywania przez dziecko pewnych zasad nie odbywa się u dziecka bez cierpienia, dziecko bowiem musi wysilać cały swój umysł, aby nim ogarniać sytuację, stosować w różnych sytuacjach różne odpowiednie środki — te lub tamte siły wrodzone z konieczności, z przymusu wewnętrznego i zewnętrznego opanowywać — co przychodzi dziecku z trudnością nieraz bardzo wielką. Dlatego ten ból przeżyć powinno dziecko przedewszystkiem z oczyma skierowanemi ku wyższym celom, z myślą o tem i z przekonaniem, że warunkiem prawdziwego panowania nad zjawiskami świata jest zdolność przezwyciężenia siebie. Tylko cierpienie, ból, przeżywany dla wyższych celów, jest naprawdę uszlachetniającym dziecko, hartującym, wywyższającym — nie uwłacza godności osobistej dziecka i nie tłumi w niem tak cennej dla jednostki i społeczeństwa: inicjatywy, przedsiębiorczości, energji — tego wszystkiego nie zaprzepaszcza, co człowiek, wkraczający w życie społeczne, — może dać swego, nowego, oryginalnego społeczeństwu, kulturze narodu i ludzkości.

e) Jedną z ważnych organizacyj wychowawczych w społeczeństwie jest szkoła. Ona to rozporządza szczególnie przemyślanemi warunkami, środkami wychowawczemi. W tym momencie zagadnienia wyróżnię za prof. Zarzeckim cztery elementy charakteru, cztery dziedziny zarazem środków pedagogicznych:

1) to doświadczenie czynne dziecka albo czynna postawa dziecka wobec życia,

2) to — samowiedza dziecka, uświadamianie,

3) to — kształcenie uczuć — inteligencji i woli,

4) to — zaszczepianie idei u dzieci jako ośrodka jego osobowości [1]).

---

[1]) (Należałoby również w tym momencie poruszyć zagadnienie talentu pedagogicznego, zagadnienie psychologji nauczyciela-wychowawcy. Niezmiernie pożyteczną byłaby w tym względzie ankieta w sprawie psychologji nauczyciela-wychowawcy, opracowana przez prof.

To, co nazywamy doświadczeniem czynnem dziecka, — jest ważnym niezmiernie czynnikiem wychowawczym, jako przygotowanie do życia, do czynnego w niem udziału: ono to zachowuje, kultywuje zdrowe, świeże poczucie życia. Postawa czynna może przejawiać się w pracy szkolnej, gdzie umiejętność studjowania, dochodzenia samodzielnego — winny zastąpić bierne wchłanianie gotowych formuł wiedzy. Sprzyja temu kierunkowi oddziaływań wychowawczych to, że każde dziecko cechuje się tym rozpędem do czynnego poznawania, czynnego doświadczania: dlatego dzieci lubią harcerstwo, lubią trudne przeprawy podczas wycieczek, lubią próbować, oglądać, interesują się doświadczeniami fizycznemi i chemicznemi; pobudzane i kierowane przez nauczyciela-wychowawcę umysły dzieci chętnie ujmują prawa. Doświadczenia wszelakie budzą w dziecku moc życia, kształcą ścisłość obserwacji, budzą żywe poczucie praw twardej rzeczywistości, które dla natury polskiej, często skłonnej rzeczywiście do aktorstwa w życiu praktycznem — bardzo jest potrzebne — pożyteczność tego poczucia nieoceniona. Pojęcia bowiem, zdobyte na tle doświadczania czynnego są własnością jednostki, której „nie pochłoną fale" — mają dla młodzieży wartość praktyczną, bo zespoły ich tworzą przekonania, nieraz ukochane przez dziecko; przekonania, które są zarodkiem głęboko w jaźni dziecka zakorzeniających się idei. Wiemy zaś, że człowiek bez przekonań, to człowiek bez charakteru. Szkoła jednak naraża dziecko na wielkie pod tym względem niebezpieczeństwo. Aby spełnić inne zadania, popiera często i kultywuje bierne charaktery, które często w najlepszym razie potrafią wiedzieć, ale nie umieją chcieć, bo chcieć w niejednej naszej szkole nie wolno, wolno zaś powiedzieć lub napisać to, co biedna pamięć whula w siebie w domu i mało co więcej. — Co to była za rozkosz dla panienek z klasy piątej, gdy im zaproponowałem udekorowanie klasy na uroczystość narodową; przyczem samodzielnie musiały wykonać szereg czynności praktycznych. Obiadu nie zjadły, ale sala udekorowaną była. Praktyka szkolna tylko potwierdza powyższe założenia teoretyczne. Ileż miałem sposobności przekonać się, szczególnie na wycieczkach, jak trud, przeszkody chętnie pokonywają wychowanice. Wszystko, co należy do doświadczeń, wykonywają dzieci z entuzjazmem.

Zgodnie z tą zasadą można nawet naukę gramatyki w szkole prowadzić.

Ważnemi, do tej dziedziny należącemi środkami wychowawczemi, są: nauczyciel-wychowawca zachęca dzieci, aby pewna ich liczba pracowała wraz z nim dla utrzymania klasy w karbach. Niekiedy zdarza się to u dzieci samorzutnie, ale dość rzadko. Gmina szkolna, albo podobna do

Dra Z. Kukulskiego, zawierająca pięćdziesiąt pytań zasadniczych. Rozwinięcie tego zagadnienia byłoby w tym odczycie wskazane, ale wykraczałoby poza zakreślone, zacieśnione z konieczności ramy niniejszej pracy).

niej organizacja uczniowska, kształci również charakter i zmysł organizatorski u dzieci. „Skoro cała klasa — pisze Foerster — bierze czynny udział w utrzymywaniu porządku i wymiarze sprawiedliwości, wówczas budzi się — u młodzieży — żywotny interes w kierunku poznania zasad prawa; nauczyciel ma sposobność z powodu pojedyńczych czynności wychowanków w samorządzie szkolnym — wdrożyć w młode dusze poszanowanie i poczucie prawa". Środek ten był stosowany w dawnych szkołach austrjackich — stosowanie go wymaga dużego przygotowania się, subtelności wychowawcy. Środek bardzo ważny, jeżeli weźmiemy pod uwagę porywczość i buntowniczość, właściwą naturze polskiej, a szkodliwą zarówno jednostce jak społeczeństwu naszemu.

Wychowawca spełni swoje zadanie, jeżeli wywoła takie warunki, w których dziecko nauczy się zdecydowanie te antyspołeczne skłonności przezwyciężać. Niestety zdarza się, że w szkole polskiej płynie podziemny prąd tajnego buntu. W żadnym może kraju zewnętrzna podległość w szkole nie wywołuje tak wiele demoralizujących przyzwyczajeń i spaczeń charakterów jak u nas w Polsce. Niema nic niebezpieczniejszego, jak gdy właśnie u młodzieży naszej zakorzeni się przekonanie, że wolność to samowola, a utrzymanie karności to coś przeciwnego godności osobistej.

* * *

Pisze mi z Poznania młodziutki mój przyjaciel 7-klasista:

...„Był czas, kiedy do głowy cisnęły się najrozmaitsze myśli; z jednej strony ukochanie wszystkiego, co piękne, z drugiej strony ta twarda rzeczywistość. W chwilach tej walki znajdowałem się zdala od szkoły, od domu rodzinnego i znalazłem w Panu przyjaciela mej duszy i w pewnej mierze doradcę psychicznego. Cała moja psychika w czasie tegorocznych wakacyj pod wpływem obcowania z ludźmi różnych stanów i różnych poglądów uległa całkowitemu przeobrażeniu". (Przypuszczam jednak, że stało się to i wskutek silnych przeobrażeń się w organizmie chłopca: świeże powietrze, dobre odżywianie się, ustawiczny ruch, częste wycieczki na wieś, w góry, do lasu. Dlatego nieocenione są w tym względzie kolonje wakacyjne, obozy harcerskie, przysposobienia wojskowego, ćwiczenia fizyczne na świeżem powietrzu i w. i.). [—] „Potrafił to nawet mój dyrektor, polonista, zauważyć. W pewnem wypracowaniu było mi dane wypowiedzieć wszystkie moje poglądy na życie i na moją przyszłość. O tyle może moje, że ja mam wolną wolę dane poglądy przyjąć lub nie przyjąć (! p. m.). Dyrektorowi podobały się owe „gwardje ukochanych przekonań o życiu, o świecie", o których mi Pan, Panie Profesorze, mówił. Powiedział mi, że kieruję się zdrowemi zasadami". [—]

Słowa tego listu przytaczam tylko dlatego, bo są wielce charakterystyczne, bardzo pouczające. Mówią one, że w ogniu doświadczenia, w boju życiowym (od którego szkoła nie powinna młodzieży odstręczać) — w dziecku powstaje walka, wychowanek wewnętrznie się burzy, choć to niezawsze daje po sobie poznać, mimo że potrzebuje, jak się ów student wyraził, — doradcy. Rozwija się wtedy w dziecku samowiedza.

Zależy oczywiście przebieg owego procesu od indywidualnego temperamentu dziecka. „Trudności życia i poznawania, ból doznawany — zauważa prof. Zarzecki — wytwarzają osad wewnętrzny w postaci szukania ostoi w sobie, szukania oparcia w swojem życiu wewnętrznem, a **poznanie samego siebie**, wzrost poczucia własnego ja przetwarza nasz stosunek do świata zewnętrznego i ludzi. Ten drugi zkolei czynnik kształcenia charakteru: rozwój samowiedzy u młodzieży, jest wielką siłą moralną. Ten rozwój samowiedzy idzie w parze z jej doświadczaniem czynnem. — Pozatem jednak pogadanki, dyskusje z młodzieżą, poruszające sprawy konkretne życia, nie abstrakcyjne, — pogadanki nie moralizujące i gwałtem i bez podania przyczyny — narzucające dogmaty, — ale wyjaśniające, mogą się stać prawdziwym skarbem dla dzieci. Z praktyki wynoszę to pouczenie, że w takich dyskusjach dziecko polskie wskazania wychowawcy wtedy najchętniej przyjmuje i stosuje w życiu, gdy odczuwa, że „ma wolną wolę dane poglądy przyjąć lub nie przyjąć". Dziecko polskie potrzebuje tego, aby mu pozostawiono samodzielność w wyborze — inaczej z żywiołowym uporem przeciwstawia się wszystkiemu, co radzi wychowawca i uwierzy w prawdę i pożyteczność wskazówek dopiero, gdy dobrze „na swej skórze odcierpi" swój upór. Staje się mądre po szkodzie. Dzieci nasze mają najczęściej niestety nieprzeżywane myśli i nie przemyślane życie. „Na tych pogadankach (rozmowach przyjacielskich) — pisze prof. Foerster — młodzież, która cierpi na zwątpienie religijne, potrzebuje zachęty moralnej, której źródło nie znajduje się w jakimś oddalonym planie, ale wprost w kwestjach najbliższych, najbardziej realnych. „Lekcje rozumnie prowadzone: religji, polskiego, historji, prócz innych, może najwięcej sprzyjają temu rozwojowi samowiedzy u dzieci. Bardzo ważnym środkiem, wpływającym na rozwój samowiedzy jest sztuka: lektura domowa (która na młodzież polską oddziaływa wprost wstrząsająco) teatr, kino — czasopisma szkolne, wystawy obrazów i t. p. „Taki Matejko więcej nauczył nas naszej historji i wzmógł przez to samowiedzę narodową niż tysiące suchych podręczników. Na takim n. p. obrazie Matejki jak „Kazanie Skargi" można poruszyć z młodzieżą szereg najgłębszych zagadnień religijnych, narodowych, społecznych — psychologicznych i estetycznych. Oto wrażenia jednej z uczenic: „Ks. Skarga patrzy w przestrzeń jakby chciał w niej wyczytać przyszłe losy ojczyzny. Jego głębokie, duże oczy, w których odbija się jego wielka i szlachetna dusza, są dobre a za-

razem straszne. Czoło ma wysokie, madre, przepiękne. Wyciągnięte ręce błagają, proszą, zaklinają i przeklinają. — Czemuż go nie usłuchano?...“ Głównie jednak samowiedza młodzieży kształci i rozwija się w czynie praktycznym i badaniu w związku z rzetelnem postrzeganiem. Dlatego nietylko ja przekonany jestem, że wielką wartość dla młodzieży przedstawia obcowanie z ludźmi, wymiana poglądów: stąd bardzo są pożyteczne nawet rozmowy młodzieży obojga płci, kółka uczniowskie, zebrania towarzyskie, zabawy wspólne, pogadanki między rówieśnikami, spory, dyskusje, polemiki, uroczystości szkolne, narodowe, państwowe, przemówienia, deklamacje (szczere, naturalne), odczyty — wycieczki po kraju, podróże. Nie jest bez wartości również zadawanie tematów do zadań szkolnych, które skłaniają dziecko do rozwiązania takich problemów etycznych, które są związane z życiem dziecka. Z tą myślą podałem tematy do zadań polskich w kl. V, z których jeden miał tytuł: „Panowanie nad sobą nie tłumi, ale przeciwnie potęguje pogodę ducha“, drugi zaś „Czego nauczył mię czynny udział w życiu praktycznem?“ Oba w formie pamiętnika pewnej uczenicy. Na pierwszy temat uczenice zadanie napisały i sądzę, że niejednej przysłużył się do uświadomienia sobie tej prawdy. — Takie tematy zadań powinny szczególnie poruszać słabe strony natury polskiej. Nie można nie wspomnieć i o tem, że każde wyjaśnienie w kwestji seksualnej (bardzo ważna kwestja w tem zagadnieniu) winno być nietylko informacją ale i ostrzeżeniem przed ewentualnem niebezpieczeństwem i pokusami. Wobec uczenic dokonywać tego może jedynie wychowawczyni i matka. Bardzo w tym względzie może się przysłużyć społeczeństwu lekarz szkolny. Opanowywanie ciała winno być często poruszane w obecności młodzieży przez ludzi dorosłych. Również poważne wykłady higjeny z ilustracjami należą do niezmiernie ważnych, szczególnie w Polsce, czynników rozwijających i kształcących samowiedzę dziecka. (Tu należałoby omówić ważne obowiązki lekarza szkolnego, którego wpływ na ukształcenie się charakteru dziecka może być bardzo wielki).

Źle na rozwój samowiedzy oddziaływa surowość zbytnia, kary bezcelowe, nauka werbalistyczna , sucha i nudna, nie sprzyja bowiem wytwarzaniu się ludzi o należytem poszanowaniu dla swego i cudzego ja, ludzi nie pozbawionych poczucia odpowiedzialności, umiejących wykonywać obowiązki nie z nakazu, nie z przymusu, ale z głębszych pobudek wewnętrznych.

Omawianie szczegółowe przyczyn i skutków upadku Polski należy uważać raczej za szkodliwe dla naszej młodzieży. W każdym razie należy to czynić bardzo ostrożnie, aby nie przytłumiać młodzieńczej wiary w siebie i w naród. Również lektura niektórych nawet arcydzieł romantyzmu winna być prowadzona bardzo ostrożnie. Powstały one w warunkach anormalnych, stworzone zostały przez ludzi przewrażliwych. Wiele też w tych dziełach zdrowego pokarmu, ale też wiele, że się tak wyrażę, trucizny dla duszy

dzisiejszego dziecka. Odysseja, dramaty Sofoklesa, Horacy, Kochanowski, Mickiewicz, Sienkiewicz, Prus, Reymont — że wyliczę dla przykładu tych tylko — oto na dziś zdrowy pokarm dla naszej młodzieży. Natura dziecka polskiego jest bardzo uczuciowa, bardzo wrażliwa. Uczucia mdłe, uczucia przygnębiające, nastroje niewolników smutne — nie wykrzeszą charakterów mocnych — chyba tylko przewrażliwionych „pięknoduchów". Przeciwnie uczucia „mocne", „zdrowe", pobudzające energję, wolę życia, stanowią bodaj najważniejszy warunek wychowania charakteru silnego. (Idea „Bez dogmatu", Sienkiewicza). Pedagogika nowoczesna słusznie kładzie bardzo silny nacisk na kulturę uczuć, których znaczenie życiowe (jak to także obszernie podkreśla prof. Witwicki w t. I. i II. swej „Psychologji") polega na tem, że dysponują do zachowań się i działań korzystnych dla zachowania i wzmocnienia jednostki, — grupy społecznej, gatunku. Po drugie uczucia „mdłe", słabe: rozpaczy (udanej), smutku, tęsknoty, niezadowolenia, — nie dysponują dziecka do t. zw. „hartu uczuć", a tego hartu wymaga charakter.

Najlepszym środkiem, niezbędnym warunkiem wychowywania zdrowych uczuć u dzisiejszej młodzieży polskiej, jest kształcenie ich samodzielności, jest jej postawa czynna na godzinach nauki (nie tylko) i rozwój samowiedzy u dzieci. Wylęgarnią uczuć niezdrowych jest postawa bierna na godzinach lekcyj, nauka pamięć przeciążająca, pedantyczna, sucha i nudna. Tego zdania są wychowawcy: amerykański: Dewey, szwajcarski: Claparède, — francuscy, jak n. p. Binet, — z naszych: Dawid, Zarzecki, Ziemnowicz i wielu innych. Co się tyczy dzieci polskich, mógłby ktoś postawić takie zastrzeżenie: jeżeli jest prawdą, że w naturze polskiej uczuciowość i wyobraźnia (raczej fantazja) górują nad wrodzonym, zdrowym rozumem, więc należy tę uczuciowość osłabiać, zgłuszyć! — Nic gorszego w skutkach dla wychowania silnych charakterów, jak to fałszywe mniemanie! — Ma ono niestety wielu zwolenników — intelektualistów! Uczuciowość natury polskiego dziecka jest bujna, bogata — ale, co się da łatwo zauważyć: jest to uczuciowość najczęściej płytka, uczuciowość odświętna, zapalna i gasnąca szybko! Taka uczuciowość jest co prawda motorem czynów, jak każde prawie uczucie, ale czynów nieobliczalnych, nagłych, jest źródłem polskiej porywczości, słomianego zapału — i masy czynów często beztreściwych, niepraktycznych i nierozumnych, których się potem żałuje. Gdy się ta właściwość objawia w masach, może być źródłem, przyczyną klęsk społecznych! — I to jest może najważniejszy i najtrudniejszy moment zagadnienia naszego. Skoro jest to właściwość wrodzona naturze, można załamać ręce bezradnie i za Żeromskim „Wzdychać z głębiny o tem, jak wola duszy prawej targa się w Polsce bezustanku tam i sam, niby serce dzwonu, bijące wiekuiście w śpiż przeszkody". (Dok. nast.)